

České vysoké učení technické v Praze
Fakulta biomedicínského inženýrství

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2016

Jakub Klečka

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA BIOMEDICÍNSKÉHO INŽENÝRSTVÍ

Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

**Zahraniční humanitární pomoc poskytovaná Českou republikou v rámci
Evropy**

Bakalářská práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva

Studijní obor: Plánování a řízení krizových situací

Autor práce: Jakub Klečka

Vedoucí práce: Ing. Martin Staněk

CZECH TECHNICAL UNIVERSITY IN PRAGUE

FACULTY OF BIOMEDICAL ENGINEERING

Department of Health Care Disciplines and Population Protection

Foreign Humanitarian Aid Provided by Czech Republic in Europe

Bachelor Thesis

Study Programme: Population Protection

Branch of study: Planing and Management of Crisis Situations

Author: Jakub Klečka

Thesis advisor: Ing. Martin Staněk

Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2015/2016

Z a d á n í b a k a l á ř s k é p r á c e

Student: **Jakub Klečka**
Obor: Plánování a řízení krizových situací
Téma: **Zahranichní humanitární pomoc poskytovaná Českou republikou v rámci Evropy**
Téma anglicky: Foreign Humanitarian Aid Provided by Czech Republic in Europe

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Bakalářská práce bude zaměřena na poskytování zahraniční humanitární pomoci subjekty z České republiky, v rámci Evropy. Teoretická část se bude zabývat vymezením pojmů a jejich výkladem v oblasti poskytování humanitární pomoci, a současnou českou právní úpravou vztahující se k tématu. Dále bude proveden výčet působností Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva vnitra, Hasičského záchranného sboru České republiky, a vybraných státních a nestátních organizací, podílejících se na poskytování této pomoci. Praktická část bude zaměřena na popis jednotlivých humanitárních pomoci poskytnutých od počátku roku 2000. Výstupem práce bude komparace vybraných případů zahraniční humanitární pomoci, vytvoření SWOT analýzy a stanovení doporučení k navýšení efektivity jejího poskytování.

Seznam odborné literatury:

- [1] PROCHÁZKA, Z., Humanitární pomoc v České republice, ed. 3. aktual. vyd., Praha: Ministerstvo vnitra, 2006, 36 s., ISBN 80-86640-53-1
- [2] KMOCH, V., Humanitární charta a Minimální standardy pro humanitární pomoc, ed. 1., The Sphere Project, Česká katolická charita, 2003, 277 s., ISBN 80-7178-865-1
- [3] PRINCOVÁ, K., Úvod do zahraniční pomoci s důrazem na etiku jejího poskytování, ed. 1., Olomouc: Caritas - Vyšší odborná škola sociální Olomouc, 2012, 121 s., ISBN 978-80-87623-04-6

zadání platné do: 11.09.2017

Vedoucí: Ing. Martin Staněk

vedoucí katedry / pracoviště

děkan

V Kladně dne 23.02.2016

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci s názvem *Zahraniční humanitární pomoc poskytovaná Českou republikou v rámci Evropy* vypracoval samostatně a použil k tomu úplný výčet citací použitých pramenů, které uvádím v seznamu přiloženém k bakalářské práci.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č.121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

V Kladně 16. května 2016

.....

Jakub Klečka

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych rád poděkoval vedoucímu práce panu Ing. Martinu Staňkovi za odborné vedení, pomoc, podporu, trpělivost a cenné rady, které mi poskytl při zpracování této práce.

ABSTRAKT:

Bakalářská práce byla zaměřena na analýzu poskytování zahraniční humanitární pomoci Českou republikou v rámci Evropy a Evropského hospodářského prostoru. Cílem práce bylo analyzovat, zdali, a jak se Česká republika zapojuje do poskytování této pomoci.

V teoretické části byly definovány základní pojmy, právní rámec s platnou legislativou a popis činností vládních i vybraných nevládních subjektů, které se na poskytování zahraniční humanitární pomoci podílejí. Dále také způsoby a formy pomoci, kterými se pomoc poskytuje.

V praktické části byla provedena analýza a komparace jednotlivých případů poskytnuté humanitární pomoci, s uspořádáním analyzovaných dat do tabulek, a vyčíslením poskytnuté pomoci v letech 2000 až 2015. Tato analýza byla provedena studií a následnou komparací dostupných zdrojů, vztahujících se k tématu. Dále byla zpracována SWOT analýza, ze které vzešla doporučení k navýšení efektivity poskytování zahraniční humanitární pomoci.

Na základě provedených analýz lze konstatovat, že Česká republika se aktivně zapojuje do poskytování zahraniční humanitární pomoci v rámci Evropy a Evropského hospodářského prostoru.

KLÍČOVÁ SLOVA:

Zahraniční humanitární pomoc, USAR, Evropa, Evropský hospodářský prostor.

ABSTRACT:

The bachelor's thesis focuses on analysing the foreign humanitarian aid being provided by the Czech Republic within Europe and the European economic area. The goal of the thesis was to analyse whether and which way the Czech Republic takes part in providing this aid.

The theoretical part includes the definition of the basic terms, the legal framework including the valid legislation and the description of the activities of both the governmental and the selected non-governmental organizations which participate in rendering foreign humanitarian aid. Further on it also involves the ways and forms by means of which the aid is being provided.

The practical part deals with an analysis and a comparison of individual cases of humanitarian aid being rendered, with tabulating the analysed data and quantifying the aid provided between the years 2000 and 2015. This analysis was carried out by way of a study and a follow-up comparison of available sources that apply to the topic. Further on there was a SWOT analysis conducted which gave rise to a recommendation of increasing the efficiency of providing foreign humanitarian aid.

Based on the analyses having been conducted it can be stated that the Czech Republic takes an active part in rendering foreign humanitarian aid within Europe and the European economic area.

KEY WORDS:

foreign humanitarian aid, USAR, Europe, European economic area

Obsah

1.	Úvod	10
2.	Současný stav řešené problematiky	11
2.1	Definice humanitární pomoci a zákonná úprava.....	11
2.1.1	Základní pojmy.....	11
2.1.2	Legislativa v oblasti zahraniční humanitární pomoci.....	13
2.2	Způsob a forma poskytování humanitární pomoci.....	13
2.3	Subjekty poskytující zahraniční humanitární pomoc	17
2.3.1	Vládní humanitární pomoc	17
2.3.2	Nevládní humanitární pomoc	21
3.	Cíl práce a hypotézy	25
3.1	Cíl práce	25
3.2	Hypotézy	25
4.	Metodika.....	26
5.	Praktická část.....	27
5.1	Poskytnutí ZHP v roce 2000	27
5.2	Poskytnutí ZHP v roce 2001	28
5.3	Poskytnutí ZHP v roce 2002	29
5.4	Poskytnutí ZHP v roce 2003	31
5.5	Poskytnutí ZHP v roce 2004	32
5.6	Poskytnutí ZHP v roce 2005	34
5.7	Poskytnutí ZHP v roce 2006	36
5.8	Poskytnutí ZHP v roce 2007	37
5.9	Poskytnutí ZHP v roce 2008	38
5.10	Poskytnutí ZHP v roce 2009	40
5.11	Poskytnutí ZHP v roce 2010	41
5.12	Poskytnutí ZHP v roce 2011	43
5.13	Poskytnutí ZHP v roce 2012	43
5.14	Poskytnutí ZHP v roce 2013	44
5.15	Poskytnutí ZHP v roce 2014	45
5.16	Poskytnutí ZHP v roce 2015	47
5.17	Přehled poskytování ZHP za roky 2000 až 2015	49

5.18	Komparace vybraných případů	50
5.19	SWOT analýza	52
6.	Diskuse	53
7.	Závěr	57
8.	Seznam použitých zkratk	58
9.	Seznam použité literatury	59

1. Úvod

Mezinárodní humanitární pomoc je neodmyslitelnou součástí dnešního světového dění. Přestože se nejen na evropské půdě v posledních desetiletích dostávají do popředí spíše hodnoty materiální, v mnoha lidech stále zůstává pocit sounáležitosti a vědomí potřeby podporovat druhé. Humanitární pomoc je v České republice pojmem, který nás v současnosti neustále obklopuje, i když jej cíleně nevyhledáváme, a to zejména se zhoršující se bezpečnostní situací nejen na samé hranici Evropy, ale dnes již i přímo uvnitř. Otázkou je, v jaké míře si potřeby pomáhat jiným lidé všímají a jaká je jejich reakce na danou problematiku. Jednou z možných odpovědí bývá projevení solidarity formou různých způsobů dárcovství. Pokud bychom se rozhodli zaměřit svou pomoc do zahraničí, lze předpokládat, že poskytnutí finanční pomoci se jeví jako nejefektivnější. Na poskytování mezinárodní humanitární pomoci se podílí bezpočet uznávaných mezinárodních společenství, neziskových organizací, ale i samotných států. Důvody poskytování humanitární pomoci jsou různorodé.

Cílem této práce je zjistit, jakým způsobem se této pomoci účastní Česká republika na vládní, tak i nevládní úrovni. Předmětem zkoumané oblasti byla zvolena Evropa a její hospodářský prostor.

2. Současný stav řešené problematiky

2.1 Definice humanitární pomoci a zákonná úprava

2.1.1 Základní pojmy

Humanitární pomoc

Pojem "humanitární pomoc" si lze vyložit jako komplexní pomoc lidem v nouzi. Lze ji také chápat jako činnost představující aktivitu k záchraně životů a zmírnění utrpení, k udržování a chránění lidské důstojnosti v reakci na katastrofy, ať už čistě přírodního charakteru, nebo ovlivněné, či přímo způsobené člověkem. [1]

Cílem humanitární pomoci je zmírnění útrap lidí, ochrana jejich životů a respekt vůči lidské důstojnosti, reagovat na humanitární katastrofy a co nejrychleji obnovit důstojný život katastrofou postižených lidí, tak podporovat lidské, sociální a přírodní kapacity komunit ke snížení jejich zranitelnosti. [1] [2] [3]

Forma humanitární pomoci se odvíjí od potřeb přijímací země. Jedná se o pomoc krátkodobou, která lidem zasaženým humanitární krizí pomůže uspokojit jejich základní životní potřeby a také znovu obnovit důstojný život do podoby, jakou měl před danou krizí. Pomoc je poskytována prostřednictvím mezinárodních organizací, záchranářských týmů, zastupitelských úřadů apod. [2] [4]

Sousloví humanitární pomoc je vnímáno různými způsoby a není nijak jednoznačně definováno. Většina vlád, mezivládních i mezinárodních nevládních organizací definuje humanitární pomoc vždy poněkud odlišným způsobem, ale některé prvky jsou společné: *„okamžitá a krátkodobá reakce formou materiální a psychosociální pomoci za účelem chránit životy, snížit utrpení a obnovit důstojný život lidí.“* [1]

Zahraniční rozvojová spolupráce

Zahraniční rozvojová spolupráce je pojem, pod kterým si lze představit pomoc poskytovanou do zahraničí, kde je jejím cílem přispívat k odstraňování chudoby, ochraně životního prostředí, podporovat ekonomický a sociální rozvoj, ochranu lidských práv, apod. Poskytováním rozvojové pomoci přispívá Česká republika k zajištění bezpečnosti a stability

na globální úrovni i k předcházení konfliktů na regionální a lokální úrovni, omezení nežádoucí migrace, podpoře základních svobod a posilování právního státu. [5]

Humanitární krize

Humanitární pomoc zahrnuje aktivity, které představují bezprostřední reakci na humanitární krizi, neboli situaci, ve které jsou běžné prostředky lidí, které jim garantují důstojný život, narušeny v důsledku přírodní katastrofy, nebo lidmi zaviněné krize. [2]

Integrovaný záchranný systém

S poskytováním humanitární pomoci je úzce spojen integrovaný záchranný systém (dále jen IZS). Jedná se o systém, ustanovený zákonem č. 239/2000 Sb. Jde o koordinovaný postup složek IZS při přípravě na vznik mimořádných událostí, a při provádění záchranných a likvidačních prací.

Základními složkami integrovaného záchranného systému jsou:

- Hasičský záchranný sbor České republiky;
- jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany;
- poskytovatelé zdravotnické záchranné služby;
- Policie České republiky.

Ostatními složkami IZS jsou:

- Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil;
- ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory;
- ostatní záchranné sbory;
- orgány ochrany veřejného zdraví;
- havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby;
- zařízení civilní ochrany;
- neziskové organizace a sdružení občanů. [6]

2.1.2 Legislativa v oblasti zahraniční humanitární pomoci

V České republice je zákonná norma vztahující se k poskytování humanitární pomoci zakotvena zákonem č. 151/2010 Sb. o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí, účinným od 1. července 2010. Zákon tedy v § 2 výše uvedeného zákona stanovuje humanitární pomoc jako „*souhrn činností hrazených ze státního rozpočtu, jejichž cílem je zamezit ztrátám na životech a újmě na zdraví, zmírnit utrpení a obnovit základní životní podmínky lidí po vzniku mimořádných událostí, jakož i zmírňovat dlouhodobě trvající následky mimořádných událostí a předcházet jejich vzniku a negativním následkům*“. [5]

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému se také zabývá do jisté míry humanitární pomocí, a to v § 7, kde definuje úlohu Ministerstva vnitra jako „*zapojení České republiky do mezinárodních záchranných operací při mimořádných událostech v zahraničí a poskytování humanitární pomoci do zahraničí v součinnosti s Ministerstvem zahraničních věcí*“. [6]

Dalším předpisem v oblasti poskytování humanitární pomoci do zahraničí je nařízení vlády č. 463/2000 Sb., o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníky osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva, ve znění nařízení vlády č. 527/2002 Sb.

2.2 Způsob a forma poskytování humanitární pomoci

Dle zákona č. 151/2010 Sb. se „*humanitární pomoc do zahraničí poskytuje způsobem, který účinně naplňuje její cíle*“. [5].

Vládní humanitární pomoc České republiky do zahraničí je realizována z finančních zdrojů alokovaných vládou na daný rok ve státním rozpočtu do účelově vázané rezervy na humanitární pomoc Ministerstva zahraničních věcí. Na základě uvedeného lze tedy financovat zejména tyto formy humanitární pomoci poskytované do zahraničí:

- Materiální pomoc poskytnutím potřebného majetku ve formě daru do postižené oblasti po vzniku mimořádné události;
- peněžní dary do zahraničí;

- finanční příspěvky veřejným institucím a nevládním neziskovým organizacím v zahraničí;
- příspěvky mezinárodním organizacím a integračním seskupením;
- dotace nevládním neziskovým organizacím v České republice na poskytování humanitární pomoci do zahraničí státům mimo Evropskou unii a Evropský hospodářský prostor;
- zapojování do mezinárodních záchranných operací vysíláním záchranářů, nebo odborníků s potřebným vybavením. [7]

Česká republika pro poskytování zahraniční humanitární pomoci využívá zejména její tři základní formy:

finanční - příspěvky mezinárodním organizacím, dotace českým neziskovým organizacím, dary zahraničním neziskovým a jiným organizacím, nebo přímá finanční pomoc v lokalitě, kde je humanitární pomoc indikována. Tato pomoc se poskytuje ve všech fázích humanitární pomoci.

materiální - je poskytována v součinnosti s generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru České republiky. Tato pomoc se poskytuje zpravidla v rámci okamžité pomoci. Jedná se o poskytnutí materiálního daru, který je v postižené oblasti potřebný, nebo který je postiženou stranou přímo vyžádán - potraviny, léky, zdravotnický materiál, stany, příkrývky, ubytovací buňky.

expertní, záchrannářská - je poskytována rovněž v součinnosti s generálním ředitelstvím Hasičského záchranného sboru. Tato pomoc se poskytuje v rámci okamžité pomoci. Jedná se o pomoc ve formě vyslání odborníků přímo do oblasti, kde se humanitární pomoc poskytuje. [8]

Obecně jsou rozlišovány tři druhy krizí, na základě kterých dochází k humanitární intervenci:

přírodní katastrofy - povodně, extrémní sucho, bouřková činnost, tektonická činnost.

krize zaviněné lidskou činností - války, lokální konflikty, ozbrojené incidenty.

strukturální krize - politické, ekonomické, sociální. [9]

Typické aktivity humanitární pomoci a obnovy:

- Budování dočasných příbytků, distribuce stanů, nebo materiálu na dočasné přístřeší;
- distribuce potravin;
- distribuce léků, hygienických potřeb, ošacení, příkrývek a podobně;
- poskytování lékařského ošetření;
- zřizování uprchlických táborů;
- provizorní obnova školní výuky;
- psychosociální pomoc obětem katastrof;
- rekonstrukce domů;
- rekonstrukce škol a jiných zničených zařízení.

Při katastrofách je potřeba postiženým oblastem a osobám poskytnout okamžitou humanitární pomoc. Po prvotní fázi pomoci následuje práce na obnově následků katastrofy, která za sebou zanechává většinou škody v tak rozsáhlém měřítku, že postižené oblasti bez pomoci zvenčí nejsou schopny obnovit základní fungování vzhledem k lidským i materiálním ztrátám a silně narušené infrastruktuře. V úspěšném a účelném poskytnutí humanitární pomoci hrají hlavní roli rychlost, kvalitní zhodnocení situace přímo na místě a dostatek finančních prostředků. [10]

Zásady a pravidla humanitární pomoci

Poskytování humanitární pomoci se globálně řídí základními humanitárními principy:

- *Lidskosti*, kde je cílem záchrana lidských životů;
- *nestrannosti*, kde se pomoc poskytuje výhradně na základě potřeby;
- *neutrality*, kde se humanitární pomoc nestraní žádnému aktérovi případných konfliktů;
- *nezávislosti*, kde se pomoc neřídí politickými ani jinými zájmy dárce ani příjemce.

[8]

Mezi základní pravidla pro poskytování a přijímání humanitární pomoci lze zařadit:

- Humanitární pomoc lze poskytovat a přijímat k uspokojování základních životních potřeb obyvatelstva a k obnově území postižených mimořádnou událostí formou věcných, nebo finančních, služeb, nebo speciálních prací.
- Humanitární pomoc je poskytována bezplatně orgány státní správy a orgány územních samosprávných celků, právníckými osobami, podnikajícími fyzickými osobami, nevládními organizacemi, neziskovými organizacemi a sdružením občanů, skupinami osob a jednotlivci na základě výzev, nebo vlastní iniciativy formou nabídek.
- Přehled nabídek a požadavků na humanitární pomoc vedou státní orgány, orgány územních samosprávných celků a humanitární organizace.
- Sbírky pro humanitární pomoc konají humanitární organizace na základě aktuálních požadavků z postižených oblastí.
- Nakládání s humanitární pomocí od oznámení nabídky poskytovatelem po její výdej příjemci orgány státní správy, orgány územních samosprávných celků, nebo humanitární organizace zajišťují tak, aby bylo vyloučeno její zneužití a zabráněno jejímu znehodnocení, přitom se bezodkladně řeší místo určení, způsob doručení adresátům a výdej příjemcům humanitární pomoci. [11]

Bilaterální dohody

Česká republika má uzavřeno v souvislosti s poskytováním humanitární pomoci několik tzv. bilaterálních smluv. Tyto smlouvy, které jsou uzavřeny se všemi sousedícími státy a Maďarskem pojednávají o vzájemné spolupráci při katastrofách, živelních pohromách, haváriích, nebo jiných mimořádných událostech apod. [69]

2.3 Subjekty poskytující zahraniční humanitární pomoc

2.3.1 Vládní humanitární pomoc

Ministerstvo zahraničních věcí

Dle zákona č. 151/2010 Sb. poskytuje Ministerstvo zahraničních věcí humanitární pomoc do států mimo Evropskou unii a Evropský hospodářský prostor, rozhoduje při tom o jejím rozsahu a formě. Při rozhodování o poskytování materiální a záchranné pomoci postupuje ve spolupráci s Ministerstvem vnitra. [5]

Ministerstvo vnitra

Dle zákona č. 151/2010 Sb. poskytuje Ministerstvo vnitra humanitární pomoc do států Evropské unie a států tvořící Evropský hospodářský prostor. O poskytování této pomoci informuje MZV. [5]

Poskytování zahraniční humanitární pomoci

Česká Republika poskytuje do zahraničí humanitární pomoc na bilaterální úrovni, nebo prostřednictvím mezinárodních organizací. Kontaktním místem České republiky pro mezinárodní organizace a jejich operační centra jako jsou ERCC, NATO-EADRCC, MAAE, UN-OCHA, UNHCR je operační a informační středisko (dále jen OPIS) Ministerstva vnitra (dále jen MV), generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen GŘ HZS ČR).

V případě jakékoliv mimořádné události, kdy postižený stát požádá o pomoc prostřednictvím příslušné mezinárodní organizace, nebo prostřednictvím zastupitelského úřadu České republiky v postiženém státu, je tato informace přijata na operační a informační středisko MV GŘ HZS ČR, které v dohodě s Ministerstvem zahraničních věcí (dále jen MZV) připraví návrh na poskytnutí pomoci. Dále pak OPIS MV GŘ HZS ČR s mezinárodní organizací aktivně spolupracuje při přípravě, koordinaci a realizaci humanitární pomoci.

Ministerstvo vnitra GŘ HZS ČR v průběhu realizace poskytování humanitární pomoci stále spolupracuje s MZV, které zajišťuje například komunikaci se zastupitelským úřadem, informace z postiženého státu, víza pro členy záchranné jednotky, nebo víza pro doprovod

materiální humanitární pomoci. Dále MZV zajišťuje protokolární předání humanitární pomoci.

Poskytnutí humanitární pomoci do zahraničí je také politickým rozhodnutím České republiky. Poskytuje se vzhledem k politické situaci ve světě a vzhledem ke vztahu s postiženým státem. [12]

Generální ředitelství HZS ČR

Česká republika má zřízen tzv. USAR team. Ten je jedním z odřadů Ministerstva vnitra, generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. Je předurčen pro vyhledávací a záchranné práce v obydlených oblastech zejména po zemětřesení. Může také působit na území České republiky při zřícení budov.

Jedná se o odřad s týlovým zabezpečením nejméně na 7 dnů v počtu 36 osob (střední odřad), nebo s týlovým zabezpečením nejméně na 10 dnů v počtu 69 osob (těžký odřad). Převážně odřadu je zabezpečována letecky, případně pozemní cestou, jedná-li se o zásah do vzdálenosti 1000 km. V případě potřeby lze leteckou dopravu zabezpečit prostředky Armády České republiky, komerčními přepravci v České Republice, nebo ji také lze zajistit prostřednictvím Kontraktora Evropské komise. Na přepravu musí v místě nasazení navazovat místní přepravní prostředky poskytnuté stranou přijímající pomoc. [13]

Dle charakteru záchranných prací je odřad vybavován technickými prostředky HZS hlavního města Prahy, a HZS Moravskoslezského kraje.

Uvedení předurčených sil a prostředků do pohotovosti provádí na pokyn řídicího důstojníka OPIS MV GŘ HZS ČR po obdržení informace o vzniku závažné mimořádné události v zahraničí, nebo při vyžádání pomoci ze zahraničí. Svoz příslušníků, nebo kynologů na místo soustředění k vyslání odřadu je zajišťován HZS krajů, případně ve spolupráci s Policií České republiky.

Současně s uvedením odřadu do pohotovosti je ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí a odborem mezinárodní spolupráce MV zjišťována:

- Situace v místě nasazení;
- požadavky na pomoc;
- kontakty na kompetentní orgány postižené země, její zastupitelský úřad v ČR a náš zastupitelský úřad v postižené zemi;

- rychlý průjezd tranzitními zeměmi;
- nutnost zajištění víz.

USAR odřad k provádění vyhledávacích a záchranných prací v zahraničí je vytvořen u HZS hlavního města Prahy a HZS Moravskoslezského kraje. Jednotka MV GŘ HZS ČR opouští území ČR do několika hodin od akceptování nabídky postiženou stranou. Včasné zahájení záchranných a vyhledávacích prací v postižené oblasti je pro splnění funkce odřadu prioritou. [13]

Zapojení Armády České republiky do poskytování humanitární pomoci

Armáda České republiky vždy byla, je a i v budoucnu bude významným subjektem poskytujícím, nebo alespoň participujícím na poskytování humanitární pomoci při vzniku rozsáhlých mimořádných událostí, nebo krizových situací. Její úloha vychází nejen z tradic, které ctí, ale zejména z ustanovení platných zákonných a podzákonných norem a dalších dokumentů, o které se při své činnosti opírá. Při poskytování pomoci Armáda České republiky spolupracuje jako ostatní složka integrovaného záchranného systému s jeho základními složkami a s dalšími subjekty ostatních složek integrovaného záchranného systému. [7]

Armáda se při poskytování humanitární pomoci řídí především ustanovením vybraných platných zákonných norem, a to zejména zákonem č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách. V souladu s těmito zákony lze použít Armádu k plnění humanitárních úkolů civilní ochrany. Ze zákona také může participovat na činnostech ve prospěch míru a bezpečnosti, především pak účastí na operacích na podporu udržení míru a v záchranných humanitárních akcích. Armáda může taktéž zabezpečovat leteckou dopravu, nebo leteckou přepravu poskytované humanitární pomoci a osob zapojených do poskytování humanitární pomoci.

Kromě uvedených norem se oblasti humanitární pomoci dotýkají další významné dokumenty. Jedním z nich, který sice nemá povahu zákonné, nebo podzákonné normy, ale který významným způsobem pojednává o problematice humanitární pomoci spojené s Armádou České republiky je Bezpečnostní strategie České republiky. Podle tohoto dokumentu může poskytovat Česká republika humanitární pomoc a záchranné týmy do zahraničí s cílem zamezit ztrátám na životech a újmě na zdraví. [14]

Rovněž Obranná strategie České republiky se dotýká svým obsahem oblasti humanitární pomoci. Podle ní příslušníci ozbrojených sil mohou plnit úkoly v rámci humanitárních misí, a dále na záchranných a evakuačních akcích. [15]

Správa státních hmotných rezerv

Správa státních hmotných rezerv (dále jen SSHR) je ústředním správním úřadem, jehož existence vyplývá z ustanovení § 2, odst. 1 zákona č. 2/1969 Sb. o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy, ve znění pozdějších předpisů. Speciální právní normou upravující roli a působnost SSHR je zejména zákon č. 97/1993 Sb., o působnosti SSHR, ve znění pozdějších předpisů.

SSHR je organizační složkou státu nesoucí odpovědnost za hospodářská opatření pro krizové stavy a státní hmotné rezervy. Úřad se skládá z ústředí se sídlem v Praze a osmi účelových organizačních jednotek, tzv. skladových základů.

Pro řešení krizových situací je nutno mít připraveny prostředky a služby, které je možno využít k okamžitému použití ve prospěch obyvatel, kteří jsou krizovou situací nějak zasaženi. Tyto prostředky a služby musí být k dispozici především pro nouzové přežití obyvatel, pro podporu IZS a pro podporu činnosti státní správy. [16]

Dle zákona 97/1993 Sb. se použití těchto rezerv dělí z hlediska použití na:

- *Hmotné rezervy* tvoří vybrané základní suroviny, materiály, polotovary a výrobky. Jsou určeny pro zajištění obranyschopnosti a obrany státu, pro odstraňování následků krizových situací a pro ochranu životně důležitých hospodářských zájmů státu.
- *Mobilizační rezervy* tvoří vybrané základní suroviny, materiály, polotovary, výrobky, stroje a jiné majetkové hodnoty určené pro zajišťování mobilizačních dodávek. Rezervy jsou určeny pro podporu ozbrojených sil a ozbrojených bezpečnostních sborů po vyhlášení stavu ohrožení státu a válečného stavu.
- *Pohotovostní zásoby* tvoří vybrané základní materiály a výrobky, určené k zajištění nezbytných dodávek pro podporu obyvatelstva, činnosti havarijních

služeb a hasičských záchranných sborů po vyhlášení krizových stavů, v systému nouzového hospodářství, kterou nelze zajistit obvyklým způsobem, a pro materiální humanitární pomoc poskytovanou do zahraničí.

- *Zásoby pro humanitární pomoc* jsou v případě krizového stavu distribuovány materiálně postiženým fyzickým osobám. Složení této pomoci odpovídá tedy tomuto účelu. Jsou využívány k zajištění základních potřeb osob, které v důsledku krizové situace zůstaly bez základních prostředků nezbytných k přežití a nebyly evakuovány. S pomocí pocházející z této kategorie státních hmotných rezerv by měly postižené osoby přežít tři dny. Zásoby jsou vytvářeny přímo SSHR. Dávka humanitární pomoci obsahuje potraviny, pitnou vodu, základní oblečení, hygienické potřeby, přikrývky apod. [17]

2.3.2 Nevládní humanitární pomoc

Humanitární organizace

Úkolem nevládních organizací poskytující humanitární pomoc je zlepšovat úroveň života a zdraví obyvatel. Jejich cíle se dělí na dlouhodobé a krátkodobé. Za dlouhodobý se považuje zajištění životní úrovně obyvatelům v postižené zemi a za krátkodobý lze považovat zajištění základních životních podmínek jako je obživa, voda a střecha nad hlavou.

Vybrané organizace působící v České Republice

ADRA

Je mezinárodní humanitární organizace poskytující pomoc lidem v nouzi. Je součástí mezinárodní sítě organizací ADRA, které působí ve více než 130 zemích světa. V České republice působí od roku 1992. Poskytuje okamžitou humanitární pomoc v zahraničí při mimořádných událostech, jako jsou povodně, zemětřesení, válečné konflikty apod. Zároveň realizuje dlouhodobé rozvojové projekty s cílem poskytnout lidem žijícím v chudobě a ve špatných životních podmínkách takovou podporu, aby dokázali nastolit samostatný důstojný život. Organizace ADRA patří mezi největší koordinátory pomoci při povodních a jiných živelních katastrofách v České republice. V České republice se věnuje také globálnímu rozvojovému vzdělávání, které vede žáky, studenty i pedagogy k zájmu o globální

témata, jako je migrace, ochrana životního prostředí, chudoba, odpovědná spotřeba, obchod, nebo lidská práva. Mimo jiné se také věnuje poskytování bezprostřední a následné fyzické, psychické, eventuálně duchovní pomoci obětem katastrofy. Podílí se na zajišťování koordinované humanitární pomoci v návaznosti na činnost složek integrovaného záchranného systému při řešení mimořádných událostí. [18] [19]

Člověk v tísni

Je nevládní nezisková organizace vycházející z cílů humanismu, svobody, rovnosti a solidarity. Byla založena roku 1992 Šimonem Pánkem, Jaromírem Štětinou a Českou televizí, jako humanitární organizace. Jejím cílem je pomáhat v krizových oblastech a podporovat dodržování lidských práv ve světě. Činnost této organizace vychází z úsilí a aktivity stovek zaměstnanců a dobrovolníků, jak v České republice, tak v desítkách zemí, kde působí. V krizových oblastech po celém světě poskytují humanitární pomoc na základě skutečných potřeb. Pomáhají lidem vyrovnat se s tím, co je potkalo, a podporují je v období obnovy, aby se dokázali opět postavit na vlastní nohy. Součástí jejich práce je také přispívat k rozvoji svobodných a odpovědných lidí, kteří se orientují v současném světě, otevřeně a kriticky přistupují k informacím a názorům a chtějí ovlivňovat život společnosti. Organizace realizuje humanitární pomoc, dlouhodobé rozvojové projekty, dodržování lidských práv a podporuje snahy o demokratizaci. Tato organizace vedle krizové pomoci a rozvojové spolupráce po celém světě uskutečňuje i rozsáhlé projekty v České republice. [2]

Charita ČR

Je organizace, která vědomě navazuje na bohatou historii péče křesťanů a katolické církve o chudé a trpící a také na téměř stoletou historii svého působení v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Po útlumu v období socialismu obnovila Česká katolická charita (dnes Charita ČR) svou činnost mimo jiné v souvislosti s amnestií Václava Havla, či válkou v Jugoslávii. Od té doby otevřela stovky sociálně-zdravotních služeb v České republice a rozšířila své projekty v zahraničí na desítky zemí. Charita ČR pomáhá všem, kdo pomoc potřebují bez ohledu na barvu pleti, národnost nebo náboženství. Pomáhá chudým, opuštěným, nemocným, starým, tělesně, mentálně, psychicky či jinak zdravotně postiženým, bezdomovcům, migrantům a uprchlíkům, matkám v tísni, opuštěným a týraným dětem, narkomanům, alkoholikům, prostitutkám, vězňům, utlačovaným menšinám, lidem zasaženým

katastrofami, válkou a vůbec všem, kteří se ocitnou v jakékoliv nouzi. Základním principem a metodou práce, je vyhledávání jakékoliv nouze a snaha nalézat řešení jejího odstranění. [20]

Český červený kříž

Je humanitární společností působící na celém území České republiky. Je součástí Mezinárodního Červeného kříže již od roku 1993. Působí zejména v oblasti humanitární, sociální, zdravotní a zdravotně-výchovné. Český červený kříž se zaměřuje na činnosti jako je dárkovství krve, pátrací služba, první pomoc, sociální činnost, humanitární pomoc, humanitární právo, rekondiční pobyty pro zdravotně postižené děti, anebo také ediční činnost. Poskytuje pomoc při vzniku mimořádných událostí i krizových situací. Pomoc Českého červeného kříže je založena v utváření zdravotnických, záchranných, sociálních a dalších humanitárních služeb. Primárně se národní společnost soustředí na pomoc na území vlastního státu, avšak v případě potřeby také podporují mezinárodní pomoc organizovanou Mezinárodním Červeným křížem. [21]

Lékaři bez hranic

Je mezinárodní humanitární organizace, poskytující odbornou zdravotnickou pomoc lidem, kteří jsou v ohrožení, a také pomáhá v případě krizí. Organizace byla založena v roce 1971 skupinou francouzských lékařů a novinářů, kteří měli přímou zkušenost s hladomorem v Africe. Organizace poskytuje zdravotnickou pomoc v téměř 70 zemích světa. V České republice byla založena v roce 2006. Humanitární a zdravotnické projekty v terénu podporují nábojem nových dobrovolníků, získáváním finančních prostředků a zvyšováním povědomí o humanitárních krizích prostřednictvím médií a různých veřejných aktivit. Lékaři jsou dobře známí díky své humanitární zdravotnické činnosti, zároveň však provádí i důležité terénní výzkumy založené na přímé zkušenosti s ohroženou populací. Snaží se pomáhat v zemích, kde nefunguje nebo zcela chybí zdravotnická péče. Provozují kliniky, provádějí chirurgické operace, dále bojují s epidemiemi a zajišťují očkování. Zejména v oblastech, kde se nedostává obyvatelstvu dostatek potravin, zajišťují provoz výživových center, provozují programy psychologické pomoci. [22]

Bílá kniha o obraně zdůrazňuje, že stále důležitější roli při zajišťování humanitární pomoci, prevenci konfliktů i řešení jejich následků sehrávají mimo národních nestátních neziskových organizací také nadnárodní nevládní organizace. Jejich místo, úloha a význam

v rámci poskytování humanitární pomoci jsou zdůrazněny zejména koordinací ze strany jedné z významných součástí Společnosti národů – Úřadem pro koordinaci humanitární pomoci UNOCHA. [7]

Dobrovolnická služba

Poskytování humanitární pomoci i dobrovolnictví má v České republice dlouholetou tradici. Tato oblast je plně podporována i právními normami, přičemž nejdůležitější je zakotvena v zákonu č. 198/2002 Sb. o dobrovolnické službě.

Dobrovolnickou službou je chápána činnost, při níž dobrovolník poskytuje pomoc při přírodních, ekologických, nebo humanitárních katastrofách. Za dobrovolnickou činnost se naopak nepovažuje činnost, týkající se uspokojování osobních zájmů, je-li vykonávána v rámci podnikatelské, nebo jiné výdělečné činnosti a pracovněprávním vztahu. Vyloučeny z dobrovolnictví jsou také osoby, které jsou ve výkonu vojenské činné služby.

Dobrovolníkem může být osoba, která je:

- Starší 15 let, jde-li o výkon dobrovolnické služby na území České republiky;
- starší 18 let, jde-li o výkon dobrovolnické služby v zahraničí, a která se na základě svých vlastností, znalostí a dovedností svobodně rozhodne poskytovat dobrovolnickou službu.

Dobrovolník vykonává dobrovolnickou službu na základě smlouvy uzavřené s vysílající organizací, a to bez nároku na odměnu za činnost. [7]

Humanitární organizace v rámci integrovaného záchranného systému

Humanitární organizace mohou být jako jedny z mnoha ostatních složek zapojeny do poskytování pomoci při mimořádných událostech. Tyto dohody musí být uzavřeny písemnou formou. Tato povinnost je zakotvena v Pokynu GŘ HZS č. 25/2003 kterým se stanovuje postup při jejich uzavírání. [7]

3. Cíl práce a hypotézy

3.1 Cíl práce

Cílem práce je přinést ucelený náhled na problematiku poskytování zahraniční humanitární pomoci v rámci Evropy subjekty z České republiky, dále vytvoření SWOT analýzy a z ní vycházející možné návrhy na zlepšení situace a efektivity při poskytování pomoci.

3.2 Hypotézy

Hypotéza 1: Předpokládá se, že se Česká republika efektivně zapojuje do mezinárodních humanitárních operací v rámci Evropy a Evropského rozvojového prostoru, v rámci kterých je schopna poskytnout jak finanční a materiální, tak i záchranářskou a expertní humanitární pomoc.

Hypotéza 2: Předpokládá se, že Česká republika efektivně přispěla a dále přispívá k řešení humanitárních krizí v Evropě a Evropském rozvojovém prostoru.

4. Metodika

V rámci zpracování bakalářské práce byly ve vztahu k explanaci a interpretaci použity především všeobecně teoretické metody, které mají univerzální použití ve výzkumu. V teoretické části byla provedena analýza odborné literatury a právních norem týkajících se poskytování zahraniční humanitární pomoci poskytované Českou republikou.

Základní metoda, použitá v této práci, je práce se zdroji. Ucelený přehled o současném stavu poskytování humanitární pomoci do zahraničí vychází z dostupných publikací a dalších materiálů vztahujících se k tématu.

Pro dosažení objektivních výsledků bylo potřeba provést důkladné studium poskytnuté ZHP a komparaci dat ze zdrojů, které jsou dostupné. Tato data jsou zejména v podobě publikací a ročenek dostupných na internetových stránkách, které vydávají jednotlivé subjekty podílející se na poskytování zahraniční humanitární pomoci.

Pro splnění cíle práce byly použity kvalitativní metody výzkumu, průzkum a interpretace odborné literatury, komparace případů poskytování ZHP a následné evaluace za pomoci SWOT analýzy.

5. Praktická část

5.1 Poskytnutí ZHP v roce 2000

Českou republikou byla v roce 2000 poskytnuta humanitární pomoc do zahraničí téměř 30 zemím, které byly postiženy mimořádnými událostmi přírodního charakteru, technickými haváriemi, nebo válečnými konflikty. V souvislosti s účinností nového zákona o IZS byly upřesněny kompetence jednotlivých rezortů. Cílem bylo posílit efektivitu vládní humanitární pomoci do zahraničí. [23]

Na poskytování zahraniční humanitární pomoci Českou republikou byla pro rok 2000 vytvořena ve státním rozpočtu finanční rezerva ve výši 30 000 000,- Kč.

Z rozpočtové rezervy Všeobecné pokladní správy byla skutečně poskytnuta pomoc v hodnotě 27 303 763,- Kč.

V rámci Evropy byla tato pomoc směřována do těchto zemí:

Francie

Poskytovaná pomoc spočívala v zapůjčení elektrických generátorů pro zmírnění následků vichřice.

Maďarsko

Odstranění následků povodní, a řešení úniku kyanidu do vodního toku.

Nizozemsko

Pomoc při odstraňování následků po výbuchu skladu pyrotechniky v obydlené oblasti.

Makedonie a Řecko

Pomoc při hašení požárů.

Bělorusko

Dodávky inzulinu.

Ukrajina

Dodávka lékařských přístrojů.

Moldávie

Zmírnění následků vichřic a námraz.

Slovensko

Pomoc při hašení rozsáhlého lesního požáru.

Gruzie

Pomoc uprchlíkům v souvislosti s válečným konfliktem.

Poskytováním humanitární pomoci do zahraničí Česká republika pomohla postiženým zemím při záchraně životů a majetku, a dále bylo přispěno k šíření dobrého jména České republiky v zahraničí. [23]

5.2 Poskytnutí ZHP v roce 2001

Českou republikou byla v roce 2001 poskytnuta humanitární pomoc do zahraničí 18 zemím, které byly postiženy mimořádnými událostmi přírodního charakteru, technickými haváriemi, nebo válečnými konflikty. Pomoc byla poskytována ve 23 případech. [24]

Na poskytování zahraniční humanitární pomoci Českou republikou byla pro rok 2001 vytvořena ve státním rozpočtu finanční rezerva ve výši 31 000 000,- Kč.

Celková hodnota poskytnuté humanitární pomoci byla vyčíslena na 30 234 341,- Kč. V rámci Evropy byla tato pomoc směřována do těchto zemí:

Jugoslávie, Kosovo

Do tohoto regionu jihovýchodní Evropy byla poskytnuta pomoc v hodnotě více, než 11 000 000,- Kč. Pomoc byla realizována MZV ve spolupráci s českými nevládními organizacemi.

Polsko

Polsko bylo zasaženo přívalovými dešti. Česká republika poskytla materiální pomoc ve formě dodávky agregátů na vysoušení budov.

Další země, kterým byla poskytnuta pomoc:

Ukrajina, Ruská Federace. [24]

5.3 Poskytnutí ZHP v roce 2002

Tabulka č. 1 – roční výčet poskytnuté ZHP za rok 2002. [25]

Plánovaný rozpočet ZHP 2002	Skutečná hodnota poskytnuté ZHP	Region Evropy	Region mimo Evropu
31 000 000,- Kč	20 656 397,- Kč	3 830 360,- Kč	16 826 037,- Kč

Země přijímající ZHP	Důvod poskytnutí ZHP	Období	Druh pomoci	Hodnota v Kč
Gruzie	následky radiační nehody	únor	materiální	210 000,-
Gruzie	zemětřesení	květen	materiální	491 042,-
Rakousko	povodně	srpen	záchranná	674 000,-
Polsko	povodně	září	finanční	884 518,-
Francie	povodně	září	finanční	1 570 800,-
Celkem				3 830 360,-

Na poskytování zahraniční humanitární pomoci Českou republikou byla pro rok 2002 vytvořena ve státním rozpočtu finanční rezerva ve výši 31 000 000,- Kč. V důsledku povodní, které postihly v srpnu Českou Republiku, bylo čerpání z rezervy na humanitární pomoc do zahraničí v roce 2002 sníženo o 10 000 000,- Kč. [25]

Gruzie

Gruzie informovala na začátku roku 2002 Mezinárodní agenturu pro atomovou energii o radiační havárii, při níž bylo ozářeno několik osob radionuklidovým nechráněným zářičem. Agentura požádala mezinárodní společenství o materiální pomoc. Prostřednictvím Státního ústavu pro jadernou bezpečnost v České republice byla ve spolupráci Ministerstva zdravotnictví, Ministerstva vnitra a Ministerstva zahraničních věcí na základě požadavků

specifikovaných v uvedené žádosti realizována materiální pomoc dodávkou vybraných druhů léčiv a zdravotnického materiálu. [25]

V dubnu postihlo Tbilisi a okolí zemětřesení o síle 5,7 stupňů Richterovy stupnice, při kterém přišlo nejméně 6 osob o život, a desítky lidí byly vážně zraněny. Česká republika proto poskytla materiální humanitární pomoc ve formě léků. [25]

Rakousko

Vydatné deště, které zasáhly střední Evropu, zasáhly také Rakousko, kde rozvodněné toky způsobily vážné škody. Na základě dohody MZV a MV byla do postižených oblastí vyslána pomoc na provádění záchranných prací z HZS kraje Vysočina a Zlínského kraje ve společném odřadu. Jejich úkolem bylo pomáhat tamním záchranářům při odklizení následků povodní, uvolňování koryt řek a další záchranné a likvidační práce. Odřad o 20 příslušnících s potřebnou technikou byl v místě nasazen 6 dnů. [25] [26]

Polsko

Polsko bylo podobně zasaženo vytrvalými dešti, které rozvodnily místní toky. Zde Česká republika poskytla finanční humanitární pomoc. [25]

Francie

Jihovýchodní Francii postihly v polovině září silné bouře a následné povodně. V pěti nejvíce postižených krajích přišlo o život nejméně 20 osob. Tisíce obyvatel byly evakuovány. Česká republika poskytla Francii humanitární pomoc ve finanční formě. [25]

Dílčí závěr

V roce 2002 byla poskytnuta Českou republikou finanční a materiální humanitární pomoc ve 25 případech a v jednom případě byla poskytnuta pomoc záchranná. Předmětem materiální pomoci byly především potraviny, léky, voda a zdravotnický materiál. MZV a MV přitom v řadě případů spolupracovala s nevládními humanitárními organizacemi. Poskytovaná pomoc směřovala do 18 zemí světa, z čehož do regionu Evropy byla poskytnuta pomoc do 4 zemí v 5 projektech, ve výši celkem 3 830 360,- Kč. [25] [27]

5.4 Poskytnutí ZHP v roce 2003

Tabulka č. 2 – roční výčet poskytnuté ZHP za rok 2003. [28]

Plánovaný rozpočet ZHP 2003	Skutečná hodnota poskytnuté ZHP	Region Evropy	Region mimo Evropu
40 000 000,- Kč	39 999 933,- Kč	5 415 989,- Kč	34 583 944,- Kč

Země přijímající ZHP	Důvod poskytnutí ZHP	Období	Druh pomoci	Hodnota v Kč
Turecko	irácká krize	březen	materiální	4 367 000,-
Rumunsko	povodně	červen	finanční	499 991,-
Chorvatsko	nedostatek krevních derivátů	srpen	materiální	223 998,-
Gruzie	pomoc obyvatelstvu	prosinec	finanční	325 000,-
Celkem				5 415 989,-

Pro poskytování humanitární pomoci do zahraničí byla pro rok 2003 ve státním rozpočtu vyčleněna finanční rezerva 40 000 000,- Kč. Oproti předchozímu roku tedy byla tato částka navýšena o jednu třetinu. [28]

Turecko

Turecko požádalo mezinárodní společenství o poskytnutí materiální pomoci v souvislosti s iráckou krizí a očekávaným zvýšením počtu uprchlíků z válečné zóny. Česká republika poskytla prostřednictvím EADRCC, EU a OSN materiální pomoc ve formě dodávky stanů, přikrývek, polních kuchyní, chemických dezinfekčních prostředků a chemických průkazníků k detekci bojových chemických látek. [28]

Rumunsko

V průběhu května zasáhly Rumunsko silné přívalové deště a následné povodně, které postihly značnou část území. Česká republika poskytla humanitární pomoc ve formě finanční pomoci. [28]

Chorvatsko

Během turistické sezóny došlo v silničním provozu k mimořádnému nárůstu dopravních nehod, díky kterým docházely zásoby krevních derivátů v místních nemocnicích. Česká republika tedy poskytla materiální pomoc ve formě krevních derivátů. K rozhodnutí poskytnout pomoc přispěla i ochota ze strany Chorvatska poskytnout pomoc při povodních v roce 2002. [28]

Gruzie

V tomto roce zasáhlo v zimním období Gruzii velmi chladné počasí. Na osobní výzvu gruzínské prezidentky poskytla Česká republika finanční pomoc, určenou na zabezpečení tepla a potravin pro školy a dětská sociální zařízení. [28]

Dílčí závěr

V roce 2003 poskytla Česká republika finanční a materiální humanitární pomoc v 16 případech a třikrát poskytla pomoc záchranářskou. Poskytovaná pomoc směřovala do 14 zemí světa, z čehož do regionu Evropy byla poskytnuta pomoc do 4 zemí ve výši celkem 5 415 989,- Kč. [28] [29]

5.5 Poskytnutí ZHP v roce 2004

Tabulka č. 3 – roční výčet poskytnuté ZHP za rok 2004. [30]

Plánovaný rozpočet ZHP 2004	Skutečná hodnota poskytnuté ZHP	Region Evropy	Region mimo Evropu
52 000 000,- Kč	51 186 975,- Kč	9 601 021,- Kč	41 585 954,- Kč

Země přijímající ZHP	Důvod poskytnutí ZHP	Období	Druh pomoci	Hodnota v Kč
Francie	povodně	prosinec 2003	záchranářská	1 718 021,-
Gruzie	povodně	srpen	finanční	500 000,-
Rumunsko	HIV/AIDS	listopad	materiální	983 000,-
Srbsko a Černá Hora	postkonfliktní pomoc	listopad	finanční	6 400 000,-
Celkem				9 601 021,-

Pro poskytování humanitární pomoci Českou republikou do zahraničí byla vytvořena na rok 2004 ve státním rozpočtu finanční rezerva ve výši 52 000 000,- Kč. [30]

Francie

V prosinci 2003 postihly Francii rozsáhlé povodně způsobené přívalovými dešti. Na základě výzvy vyslalo MV GŘ HZS patnáctičlenný záchranářský odřad USAR s potřebnou technikou, která nebyla v jiných zemích k dispozici. Odřad byl na místě nasazen po dobu 16 dnů. Vzhledem k tomu, že k události došlo v závěru roku, byla částka za poskytnutí humanitární pomoci uhrazena z prostředků vyčleněných na rok 2004. [30] [31]

Gruzie

Rozsáhlé povodně, které postihly gruzínskou oblast Mestia poničily významnou část dopravní infrastruktury a obytných budov. Dále bylo zničeno 80 % obdělávané půdy včetně pěstovaných plodin v oblasti. Humanitární pomoc byla Českou republikou poskytnuta ve finanční formě. [30]

Rumunsko

Na MZV se obrátila nizozemská ministryně pro rozvojovou spolupráci s žádostí, aby se Česká republika zapojila s finanční pomocí pro státy východní a jihovýchodní Evropy, odkud by se mohla šířit nákaza virem HIV do střední a západní Evropy. Česká republika namísto finanční pomoci nabídla pomoc ve formě 500 000 ks kondomů tuzemského výrobce. Na doporučení příslušných orgánů dodávka směřovala do Rumunska. [30]

Srbsko a Černá Hora

Republika Srbsko a Černá Hora se stala jednou z priorit humanitárního působení Mezinárodního výboru Červeného kříže a Červeného půlměsíce, jemuž se k této práci chronicky nedostává financí. V důsledku předchozích ozbrojených konfliktů zahájených během rozpadu bývalé Jugoslávie a později oblast Kosova zde docházelo k tíživé humanitární situaci, spočívající v nedostatku ubytovacích prostor pro přesídlence pobývajících mimo své

domovy. Na humanitární výzvu mezinárodního výboru Červeného kříže poskytla Česká republika této organizaci finanční humanitární pomoc. [30]

Dílčí závěr

V roce 2004 poskytla Česká republika finanční a materiální humanitární pomoc v 19 případech do 16 zemí, a finančně přispěla jedné nevládní organizaci. Záchranářská humanitární pomoc nebyla v tomto roce realizována. Do regionu Evropy byla poskytnuta pomoc ve 4 případech. Náklady na zahraniční pomoc v evropském regionu činily celkem 9 601 021,-Kč. [30] [31]

5.6 Poskytnutí ZHP v roce 2005

Tabulka č. 4 – roční výčet poskytnuté ZHP za rok 2005. [33]

Plánovaný rozpočet ZHP 2005	Skutečná hodnota poskytnuté ZHP	Region Evropy	Region mimo Evropu
58 000 000,- Kč	125 900 000,- Kč	15 850 000,- Kč	110 050 000,- Kč

Země přijímající ZHP	Důvod poskytnutí ZHP	Období	Druh pomoci	Hodnota v Kč
Rusko	teroristický útok	leden	finanční	6 780 000,-
Švédsko	sněhové bouře	leden	finanční, materiální	800 000,-
Gruzie	povodně	duben	finanční	2 000 000,-
Srbsko a Černá Hora	povodně	duben	finanční, materiální	200 000,-
Rumunsko	povodně	květen, červenec	finanční, materiální	4 610 000,-
Bulharsko	povodně	červen, červenec	materiální	1 460 000,-
Celkem				15 850 000,-

Na poskytování humanitární pomoci Českou republikou do zahraničí byla pro rok 2005 vyčleněna ve státním rozpočtu částka ve výši 58 000 000,- Kč. Tato částka byla v průběhu roku vzhledem k událostem ve světě dále navýšena o 100 000 000,- Kč. [33]

Rusko

V souvislosti s teroristickým útokem na školní zařízení v Beslanu poskytla Česká republika finanční humanitární pomoc jeho obětem. [33]

Švédsko

Pomoc při odstranění následků silné vichřice a sněhových bouří v lednu, poskytla Česká republika jako materiální pomoc potřebné elektrocentrály. [33] [34]

Gruzie

Gruzii, kterou postihly rozsáhlé povodně v dubnu, byla poskytnuta humanitární pomoc ve finanční formě na odstranění škod. [33]

Srbsko a Černá Hora

V důsledku povodní Česká republika poskytla finanční a materiální pomoc. Materiální pomoc spočívala v zapůjčení vysoušečů, prostřednictvím nevládní organizace Člověk v tísni. [33] [34]

Rumunsko

V důsledku rozsáhlých povodní, které způsobily sesuvy půdy, poskytla Česká republika jako materiální pomoc úpravny vody, elektrocentrály a dále potravinové a hygienické balíčky. [33] [34]

Bulharsko

Humanitární pomoc Bulharsku v souvislosti s povodněmi v letním období poskytla Česká republika pomoc ve dvou případech. Materiální v podobě malé čerpací techniky a později desinfekční prostředky. [33] [34]

Dílčí závěr

V roce 2005 poskytla Česká republika finanční a materiální humanitární pomoc v 17 případech do 15 zemí. Do regionu Evropy byla poskytnuta pomoc v 6 zemích. Náklady na zahraniční humanitární pomoc v evropském regionu činily celkem 15 850 000,- Kč. [30] [32]

Částka vyčleněná na poskytování humanitární pomoci byla významně navýšena v průběhu roku, a to z důvodu katastrofy vzniklé následkem Tsunami v Jihovýchodní Asii, hurikánu Katrina v USA, a zemětřesení v Pákistánu. [35]

5.7 Poskytnutí ZHP v roce 2006

Tabulka č. 5 – roční výčet poskytnuté ZHP za rok 2006. [36]

Plánovaný rozpočet ZHP 2006	Skutečná hodnota poskytnuté ZHP	Region Evropy	Region mimo Evropu
65 000 000,- Kč	80 000 000,- Kč	0,- Kč	80 000 000,- Kč

Na poskytování zahraniční humanitární pomoci byla pro rok 2006 vyčleněna částka 65 000 000,- Kč, která byla později navýšena v souvislosti s konfliktem na blízkém východě o 15 000 000,- Kč. [36]

Do evropského regionu nebyla však tato pomoc realizována, protože byla přednostně přerozdělena do 11 zemí Afriky a Asie, přičemž největší podíl byl koncentrován na pomoc Afghánistánu. [36]

5.8 Poskytnutí ZHP v roce 2007

Tabulka č. 6 – roční výčet poskytnuté ZHP za rok 2007. [37]

Plánovaný rozpočet ZHP 2007	Skutečná hodnota poskytnuté ZHP	Region Evropy	Region mimo Evropy
70 000 000,- Kč	66 562 000,- Kč	8 438 000,- Kč	58 124 000,- Kč

Země přijímající ZHP	Důvod poskytnutí ZHP	Období	Druh pomoci	Hodnota v Kč
Srbsko - Kosovo	vnitřní konflikt	červenec	finanční	1 438 000,-
Albánie, Makedonie	požáry	červenec	materiální	2 000 000,-
Moldavsko	sucho	srpen	materiální, finanční	5 000 000,-
Celkem				8 438 000,-

Na poskytování zahraniční humanitární pomoci byla pro rok 2007 vyčleněna částka 70 000 000,- Kč. [37]

Srbsko - Kosovo

V červenci 2007 byla schválena částka 4 200 000,- Kč pro poskytnutí humanitární pomoci Srbsku, v rámci projektu odminování. Tato pomoc byla schválena z důvodu potřeby, avšak také proto, že Česká republika zde měla největší zahraniční vojenský kontingent. Vzhledem k velmi dobré spolupráci s ostatními zahraničními organizacemi bylo rozhodnuto, že pomoc bude poskytnuta prostřednictvím organizace HALO Trust, registrované ve Velké Británii. I přes značné úsilí organizace i zapojení českého úřadu, se nepodařilo získat potřebnou licenci pro provádění odminování na území Kosova. Částka tedy byla po odečtení nákladů, které vznikly při přípravách, vrácena na účet MZV a byla použita na další humanitární pomoc. [37]

Albánie, Makedonie

V červenci zasáhly Albánii a Makedonii rozsáhlé lesní požáry. V důsledku toho byla ve spolupráci s GŘ HZS poskytnuta těmto zemím materiální humanitární pomoc ve formě zásahových přileb, zásahové obuvi a zásahových rukavic. Tato pomoc byla určena pro tamní hasičské sbory. [38]

Moldavsko

V srpnu 2007 byla schválena částka 5 000 000,- Kč na poskytnutí materiální a finanční humanitární pomoci. Materiální pomoc v hodnotě 4 200 000,- Kč spočívala v dodávce osiv pro zemědělské oblasti postižené dlouhotrvajícím suchem. Finanční pomoc ve výši 800 000,- Kč byla realizována formou dotace prostřednictvím nevládní organizace Charita Česká republika pro projekt „*Identifikace sekundárních obětí sucha v jižním Moldavsku a přímá pomoc obětem sucha v obci s českou menšinou Holuboje/Holuboaia*“. [37]

Dílčí závěr

V roce 2007 poskytla Česká republika zahraniční humanitární pomoc v 33 případech do 28 zemí. Do regionu Evropy byla poskytnuta pomoc ve 3 případech. Náklady na zahraniční pomoc v evropském regionu činily celkem 8 438 000,- Kč. [37] [39]

5.9 Poskytnutí ZHP v roce 2008

Tabulka č. 7 – roční výčet poskytnuté ZHP za rok 2008. [40]

Plánovaný rozpočet ZHP 2008	Skutečná hodnota poskytnuté ZHP	Region Evropy	Region mimo Evropu
75 000 000,- Kč	71 487 876,- Kč	11 986 701,- Kč	59 501 175,- Kč

Země přijímající ZHP	Důvod poskytnutí ZHP	Období	Druh pomoci	Hodnota v Kč
Albánie	výbuch munice	březen	materiální	1 780 384,-
Turecko	uprchlíci	červenec	finanční	2 500 000,-
Ukrajina, Moldavsko, Rumunsko	povodně	červenec	materiální, expertní	2 802 465,-
Gruzie	konflikt	srpen	materiální, finanční	4 903 852,-
Celkem				11 986 701,-

Na poskytování zahraniční humanitární pomoci byla pro rok 2008 vyčleněna částka 75 000 000,- Kč. [40]

Albánie

V březnu bylo schváleno poskytnutí materiální humanitární pomoci v souvislosti s vyrovnání se s následky výbuchu skladu s municí. Více než 20 lidí přišlo následkem výbuchu o život, a více než 250 lidí bylo zraněno. Postižená země požádala o pomoc prostřednictvím mezinárodních organizací. Materiální pomoc spočívala v poskytnutí krevní plazmy, léčiv a dalšího zdravotnického materiálu. Na realizaci této humanitární pomoci se podílelo Ministerstvo zdravotnictví, MZV a GŘ HZS. [40] [41]

Turecko

V souvislosti s pomocí iráckým uprchlíkům Česká republika poskytla finanční pomoc Turecku, jako podporu projektu UHNCR. [40]

Ukrajina, Moldavsko, Rumunsko

Pro uvedené státy byla schválena částka 5 000 000,- jako pomoc zemím postiženým povodněmi. Materiální pomoc ve formě čerpadel, elektrocentrál a gumových bot, nafukovacích lehátek, spacích pytlů a dále spojená s expertní asistencí byla v celkové výši 2 802 465,- poskytnuta ve spolupráci s GŘ HZS. Zbylé nevyužité prostředky byly využity na pomoc jiným zemím. [40] [42]

Gruzie

Zemi zasažené vojenským konfliktem Česká republika poskytla finanční pomoc prostřednictvím UNHCR na pomoc vnitřním uprchlíkům, a materiální pomoc, která byla ve formě zdravotnického materiálu dopravena ve spolupráci s GŘ HZS. [40]

Dílčí závěr

V roce 2008 poskytla Česká republika zahraniční humanitární pomoc do 23 zemí. Do regionu Evropy byla poskytnuta pomoc v 6 případech. Náklady na zahraniční pomoc v evropském regionu činily celkem 11 986 701,- Kč. [40] [43]

5.10 Poskytnutí ZHP v roce 2009

Tabulka č. 8 – roční výčet poskytnuté ZHP za rok 2009. [44]

Plánovaný rozpočet ZHP 2009	Skutečná hodnota poskytnuté ZHP	Region Evropy	Region mimo Evropu
85 000 000,- Kč	84 919 533,- Kč	848 500,- Kč	84 071 033,- Kč

Země přijímající ZHP	Důvod poskytnutí ZHP	Období	Druh pomoci	Hodnota v Kč
Ukrajina	epidemie chřipky	listopad	finanční	848 500,-
Celkem				848 500,-

Na poskytování humanitární pomoci Českou republikou do zahraničí byla pro rok 2009 vyčleněna částka 85 000 000,- Kč. [44]

Ukrajina

Prostřednictvím WHO byla poskytnuta finanční pomoc Ukrajinské oblasti, která byla zasažena chřipkovou epidemií. [44] [45]

Dílčí závěr

V roce 2009 poskytla vláda ČR humanitární pomoc do 20 zemí Asie, Afriky, Latinské Ameriky a Evropy. Evropská část poskytnuté pomoci znamenala pouze pomoc výše uvedené Ukrajiny. [46]

Rok 2009 se vyznačoval relativně malou frekvencí a intenzitou přírodních katastrof. Záchranářskou a materiální humanitární pomoc do zahraničí Česká republika v průběhu roku nerealizovala, protože její poskytnutí by vzhledem ke vzdálenosti nebylo efektivní, nebo Česká republika nedisponovala požadovanými komoditami, proto byla poskytována pomoc pouze ve finanční formě. [44] [45]

5.11 Poskytnutí ZHP v roce 2010

Tabulka č. 9 – roční výčet poskytnuté ZHP za rok 2010. [47]

Plánovaný rozpočet ZHP 2010	Skutečná hodnota poskytnuté ZHP	Region Evropy	Region mimo Evropu
73 000 000,- Kč	89 350 000,- Kč	11 590 066,- Kč	77 759 934,- Kč

Země přijímající ZHP	Důvod poskytnutí ZHP	Období	Druh pomoci	Hodnota v Kč
Polsko, Maďarsko, Slovensko	povodně	červen	materiální, záchranná	2 950 000,-
Rusko	požáry	srpen	finanční	4 999 999,-
Bosna a Hercegovina, Černá Hora	povodně	prosinec	materiální	3 640 067,-
Celkem				11 590 066,-

Na poskytování humanitární pomoci Českou republikou do zahraničí byla pro rok 2010 vyčleněna částka 73 000 000,- Kč. Tato částka byla během následných úsporných opatření krácena, avšak v důsledku světového vývoje byly postupně uvolněny mimořádné finanční prostředky. [47]

Polsko, Maďarsko, Slovensko

V souvislosti s povodněmi, které zasáhly střední Evropu, byla postiženým státům poskytnuta záchranná a materiální pomoc. [47]

Polsko požádalo o mezinárodní pomoc prostřednictvím Monitorovacího a informačního střediska Evropské komise. V průběhu měsíce května a června zasahovalo téměř 150 hasičů z celkem 4 krajských HZS a Záchranného útvaru HZS ČR při odstraňování následků katastrofálních povodní, které Polsko zasáhly. Technika, kterou odřady pro svůj zásah potřebovaly, byly zejména vysokokapacitní čerpadla. [48]

Během povodní v květnu požádala Maďarská republika prostřednictvím Monitorovacího a informačního střediska Evropské komise o mezinárodní pomoc při likvidaci následků tamních povodní ve formě povodňových zábran. Materiální humanitární pomoc byla poskytnuta Českou republikou ve formě protipovodňových pytlů. [48] [49]

Povodňový odřad, složený z příslušníků HZS Moravskoslezského kraje a Záchraného útvaru HZS ČR, byl na základě žádosti Slovenské republiky o pomoc z důvodů katastrofálních povodní vyslán na záchrannou operaci v oblasti východního Slovenska. Vlivem zvýšené hladiny řeky hrozil částečný sesuv hráze a vysoké bylo i riziko jejího protržení a následného zatopení velké části přilehlých obcí. Odřad v těchto určených místech odčerpával vodu pomocí vysokokapacitních čerpadel. [50]

Rusko

Rusko bylo zasaženo v letních měsících ničivými požáry. Schválená humanitární finanční pomoc na obnovu postižených území byla předána prostřednictvím velvyslanectví České republiky v Moskvě. [47]

Bosna a Hercegovina, Černá Hora

Po ničivých povodních byla poskytnuta humanitární materiální pomoc. Pomoc včetně přepravy, byla zajištěna nevládní neziskovou organizací Člověk v tísni. [47]

Dílčí závěr

V roce 2010 poskytla Česká republika humanitární pomoc do 26 zemí Asie, Afriky, Ameriky a Evropy, v celkové částce 89 350 000,- Kč. Pomoc evropským státům byla poskytnuta v 6 případech, v celkové výši 11 590 066,- Kč. [47]

Záchrannou a materiální humanitární pomoc do zahraničí Česká republika v průběhu roku realizovala ve dvou případech, a to na Slovensku a v Polsku. V ostatních případech byla humanitární pomoc poskytována ve finanční formě přímo, nebo prostřednictvím českých, a mezinárodních nevládních organizací. [50] [51]

5.12 Poskytnutí ZHP v roce 2011

Tabulka č. 10 – roční výčet poskytnuté ZHP za rok 2011. [52]

Plánovaný rozpočet ZHP 2011	Skutečná hodnota poskytnuté ZHP	Region Evropy	Region mimo Evropu
73 000 000,- Kč	73 000 000,- Kč	2 500 000,- Kč	70 500 000,- Kč

Země přijímající ZHP	Důvod poskytnutí ZHP	Období	Druh pomoci	Hodnota v Kč
Turecko	zemětřesení	říjen	finanční	2 500 000,-
Celkem				2 500 000,-

Na poskytování humanitární pomoci Českou republikou do zahraničí byla pro rok 2011 vyčleněna částka 73 000 000,- Kč. [52]

Turecko

V říjnu zasáhlo východní Turecko silné zemětřesení o síle 7,2 stupně Richterovy škály. Finanční pomoc směřovanou do postižené oblasti Česká republika poskytla ve spolupráci s nevládní organizací Turecký červený půlměsíc. [52] [54]

Dílčí závěr

V roce 2011 poskytla Česká republika humanitární pomoc do 20 zemí Asie, Afriky, a Evropy, v celkové částce 73 000 000,- Kč. Humanitární pomoc na evropském území byla poskytnuta pouze Turecku, ve finanční formě celkem 2 500 000,- Kč. [52]

Záchranářskou a materiální humanitární pomoc do zahraničí Česká republika v průběhu roku 2011 nerealizovala, protože její poskytnutí by vzhledem ke vzdálenosti oblastí nebylo efektivní, nebo Česká republika nedisponovala požadovanými komoditami. [55]

5.13 Poskytnutí ZHP v roce 2012

Tabulka č. 11 – roční výčet poskytnuté ZHP za rok 2012. [56]

Plánovaný rozpočet ZHP 2012	Skutečná hodnota poskytnuté ZHP	Region Evropy	Region mimo Evropu
73 000 000,- Kč	72 817 689,- Kč	0,- Kč	72 817 689,- Kč

Na poskytování humanitární pomoci Českou republikou do zahraničí byla pro rok 2012 vyčleněna částka 73 000 000,- Kč. Podpořeno bylo celkem 33 humanitárních projektů v 21 zemích. Humanitární pomoc na evropském území nebyla Českou republikou realizována. Pomoc byla poskytována pouze ve finanční formě, protože vzhledem ke vzdálenosti oblastí, kam pomoc směřovala, by ostatní formy nebyly efektivní. [56] [57]

5.14 Poskytnutí ZHP v roce 2013

Tabulka č. 12 – roční výčet poskytnuté ZHP za rok 2013. [58] [59]

Plánovaný rozpočet ZHP 2013	Skutečná hodnota poskytnuté ZHP	Region Evropy	Region mimo Evropu
73 000 000,- Kč	73 014 217,- Kč	2 000 000,- Kč	71 014 217,- Kč

Země přijímající ZHP	Důvod poskytnutí ZHP	Období	Druh pomoci	Hodnota v Kč
Bulharsko	pomoc uprchlíkům	prosinec	materiální	2 000 000,-
Celkem				2 000 000,-

Na poskytování humanitární pomoci Českou republikou do zahraničí byla pro rok 2013 vyčleněna částka 73 000 000,- Kč. [58]

Bulharsko

Do této oblasti zasažené vysokým přílivem syrských uprchlíků byla poskytnuta humanitární pomoc v materiální podobě. Jejím obsahem byly komodity související s ubytováním syrských uprchlíků v Bulharsku. Poskytnuta byla skládací kovová lehátka, nafukovací lehátka, přikrývky, ručníky, vaky na vodu a skládací židle. Všechny tyto prostředky byly vyčleněny ze stávajících zásob humanitární pomoci ve skladech HZS ČR. [59]

Dílčí závěr

V roce 2013 poskytla Česká republika humanitární pomoc skrze 27 projektů ve 30 zemích, v celkové částce 73 014 217,-Kč. Humanitární pomoc na evropském území byla v tomto roce poskytována pouze jednou, a to v materiální formě, v celkové výši 2 000 000,- Kč. [58]

5.15 Poskytnutí ZHP v roce 2014

Tabulka č. 13 – roční výčet poskytnuté ZHP za rok 2014. [60]

Plánovaný rozpočet ZHP 2011	Skutečná hodnota poskytnuté ZHP	Region Evropy	Region mimo Evropy
73 000 000,- Kč	83 589 216,- Kč	11 294 859,- Kč	72 294 357,- Kč

Země přijímající ZHP	Důvod poskytnutí ZHP	Období	Druh pomoci	Hodnota v Kč
Ukrajina	konflikt	únor	finanční	3 000 000,-
Slovinsko	námrazy	únor	záchranná	291 300,-
Bosna a Hercegovina, Srbsko	povodně	květen	záchranná, materiální, expertní	4 788 254,-
Bosna a Hercegovina	obnova	květen	materiální	3 215 305,-
Celkem				11 294 859,-

Na poskytování humanitární pomoci Českou republikou do zahraničí byla pro rok 2014 vyčleněna částka 73 000 000,- Kč. Tato částka byla vzhledem ke světovému vývoji později účelově navýšena. [60]

Ukrajina

V souvislosti s ozbrojeným konfliktem, který zasáhl Ukrajinu, byly uvolněny finanční prostředky, jako podpora pro dotační projekty nevládním organizacím Člověk v tísni a Charita Česká republika. Tyto projekty představovaly pomoc ve formě poskytování psychosociální a zdravotní pomoci, a také pomoc a podporu pro oběti po zásahu na Majdanu i vnitřně vysídlené obyvatelstvo Krymu. [60]

Slovinsko

Slovinsko bylo na konci ledna a začátkem února 2014 postiženo hustým sněžením, mrznoucími srážkami, lokálními povodněmi a místními sesuvy půdy. V souvislosti s těmito mimořádnými událostmi došlo k rozsáhlému výpadku elektrického sítě, které zasáhlo téměř 10 % populace. Na základě žádosti podané ze strany Slovinska poskytla Česká republika prostřednictvím GŘ HZS záchrannou pomoc spočívající ve vyslání záchranných týmů s elektrocentrálami a další potřebnou technikou. [61] [62]

Bosna a Hercegovina, Srbsko

V průběhu května a června 2014 poskytovala Česká republika těmto státům záchrannářskou pomoc v pěti případech, protože byly postiženy rozsáhlými povodněmi. [61]

Bosna a Hercegovina požádala o humanitární pomoc prostřednictvím Evropského centra pro koordinaci odezvy na mimořádné události. Po dohodě MZV poskytlo GŘ HZS humanitární pomoc ve formě záchranné jednotky, která vyjela s potřebným vybavením do postižené oblasti. Úkolem vyslaného odřadu bylo v postižené zemi odčerpávat vodní laguny, které vznikly při povodních. Tyto odřady působily v postižené oblasti dvakrát. [63]

Dále byla Bosně a Hercegovině poskytnuta také materiální humanitární pomoc, v podobě 1120 kusů balíčků první pomoci a nouzového přežití ze skladů SSHR. Další materiální pomoc, která byla poskytnuta Srbské republice a Bosně a Hercegovině, byl materiál, který HZS ČR celkem dvakrát přepravil pro Český červený kříž. Humanitární pomoc obsahovala oblečení, potraviny, pitnou vodu, zdravotnický materiál, čisticí, dezinfekční a úklidové prostředky. [61]

Kromě záchranných jednotek a materiálu byl do Srbska vyslán také český expert na řešení mimořádných událostí velkého rozsahu. [63]

Bulharsko

Na žádost Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, který společně s nevládní organizací Stonožka zorganizoval sbírku obnošeného šatstva, přepravil HZS ČR tento materiál na místo určení. Jednalo se celkem o 15 tun obnošeného šatstva, které věnovaly děti ze škol a dalších organizací spolupracujících s hnutím Stonožka. Pomoc byla určena pro děti syrských uprchlíků. [61] [64]

Dílčí závěr

V roce 2014 poskytla Česká republika humanitární pomoc skrze 35 projektů ve 26 zemích, Afriky, a Evropy, v celkové částce 83 589 216,- Kč. Humanitární pomoc na evropském území byla v tomto roce poskytována ve finanční, materiální, záchrannářské i expertní formě, v celkové výši 11 294 859,- Kč. [60]

5.16 Poskytnutí ZHP v roce 2015

Tabulka č. 14 – roční výčet poskytnuté ZHP za rok 2015. [65]

Plánovaný rozpočet ZHP 2015	Skutečná hodnota poskytnuté ZHP	Region Evropy	Region mimo Evropu
73 000 000,- Kč	87 022 225,- Kč	25 973 997,- Kč	61 048 228,- Kč

Země přijímající ZHP	Důvod poskytnutí ZHP	Období	Druh pomoci	Hodnota v Kč
Ukrajina	válečný konflikt	leden - duben	materiální	18 340 751,-
Maďarsko	pomoc uprchlíkům	červenec	materiální	2 540 000,-
Srbsko	pomoc uprchlíkům	říjen	materiální	1 200 000,-
Makedonie	pomoc uprchlíkům	listopad	materiální	2 593 491,-
Chorvatsko Makedonie Slovinsko	pomoc uprchlíkům	listopad	materiální	1 299 755,-
Celkem				25 973 997,-

Na poskytování humanitární pomoci Českou republikou do zahraničí byla pro rok 2015 vyčleněna částka 73 000 000,- Kč. Částka byla v několika fázích vzhledem ke globálnímu vývoji navýšena. Přispěla k tomu zejména zhoršující se válečná situace na Ukrajině a v oblasti Sýrie. Dále také epidemie Eboly, která zasáhla oblasti západní Afriky a silné zemětřesení v Nepálu. [65]

Ukrajina

Vzhledem k válečnému konfliktu na Ukrajině a celkově se zhoršujícímu stavu byly z humanitárního rozpočtu uvolněny finanční prostředky na 4 dotační projekty zaměřené na pomoc postiženému obyvatelstvu. Projekty byly realizovány prostřednictvím nevládních organizací Člověk v tísni, ADRA, Diakonie Českobratrské církve evangelické a Českého červeného kříže. Materiální pomoc byla přepravena ve spolupráci s GŘ HZS, které vypravilo konvoj směřující do postižené oblasti. Pomoc, která byla přepravena, obsahovala zdravotnický materiál, převážně obvazový pro ošetření střelných a jiných těžkých poranění, sety pro ošetření krvácení a všech typů zlomenin. Ze skladů Státních hmotných rezerv byly odeslány spací pytle, přikrývky, prostěradla a termofólie. Pomoc byla také realizována ve formě poskytnutí ozdravných pobytů pro děti z oblastí zasažených konfliktem. [65] [66]

Maďarsko

Maďarsko zažádalo na konci června prostřednictvím Evropského střediska pro koordinaci odezvy na mimořádné události o materiální pomoc, která měla obsahovat ubytovací prostředky pro uprchlíky. Na základě rozhodnutí bezpečnostní rady státu Česká republika poskytla pomoc ve dvou fázích, kdy nejprve vyslala 50 kusů rodinných stanů, a později je ještě dovybavila topením. [65] [67]

Srbsko

Dobrovolníky zaštitěné nevládní organizací Člověk v tísni podpořila Česká Republika dotací. MZV podpořilo aktivity českých dobrovolníků, kteří na srbských hranicích poskytovali uprchlíkům materiální pomoc a informace a zároveň spolupracovali s místními úřady na udržování pořádku v dočasných ubytovacích zařízeních. [65]

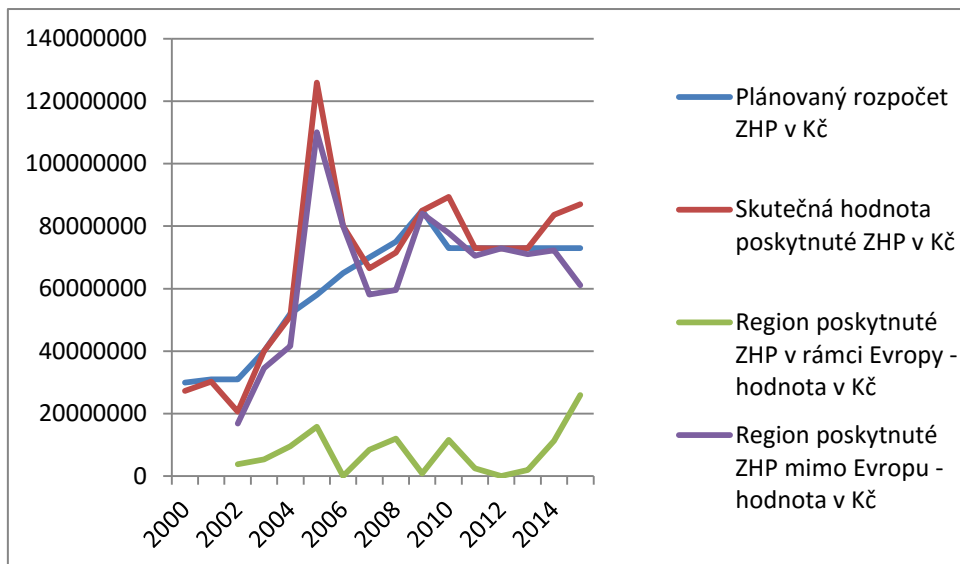
Makedonie, Chorvatsko, Slovinsko

Na žádost místních úřadů v souvislosti s uprchlickou vlnou byla poskytnuta pomoc ve formě dodávek zateplených stanů s vybavením, výkonné elektrocentrály, spací pytle, přikrývky, termofólie. Pomoc byla poskytnuta v součinnosti MZV, GŘ HZS a Správou státních hmotných rezerv. [65]

Dílčí závěr

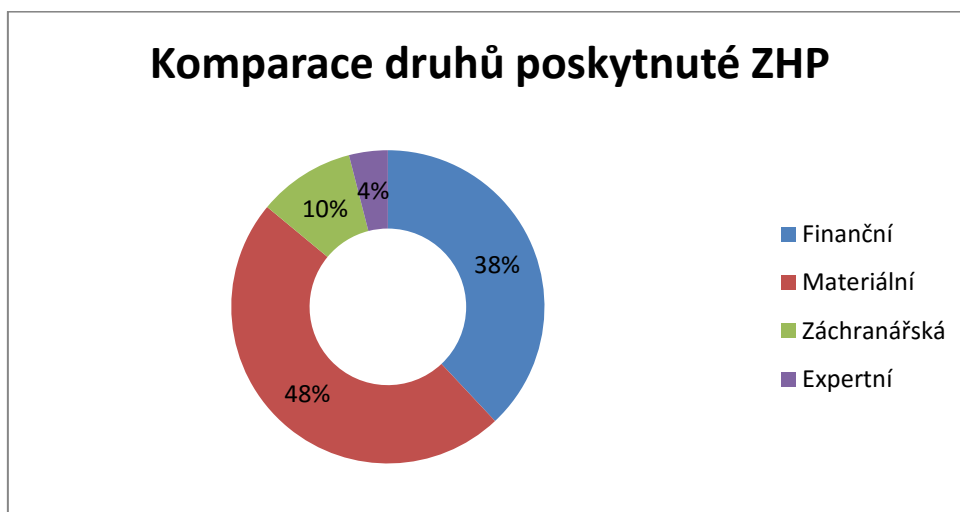
V roce 2015 Česká republika přispívala k záchraně lidských životů a zmírnění utrpení civilistů zasažených válečnými konflikty a nuceným vysídlením. Globálně tak bylo podpořeno 43 aktivit, což je nejvíce za dobu posledních 20 let. Skutečné výdaje na humanitární pomoc poskytnutou v roce 2015 do zahraničí činily 87 022 225,- Kč. Humanitární pomoc na evropském území byla v tomto roce poskytována zejména v materiální formě, a to v celkové výši 25 973 997,- Kč. [65]

5.17 Přehled poskytování ZHP za roky 2000 až 2015

Graf č. 1: Přehled výše poskytované ZHP

Graf č. 1 znázorňuje vývoj plánované a skutečně poskytované zahraniční humanitární pomoci.

Graf č. 2: Přehled druhů poskytnuté pomoci.

Graf č. 2 znázorňuje druhy poskytované zahraniční humanitární pomoci. Pro objektivní přehled nejsou do grafu zahrnuty roky 2000 a 2001, kdy nebylo možné získat přesná data o druhu poskytované pomoci.

V období roků 2002 až 2015 byla poskytnuta Českou republikou do Evropy ZHP v 50 případech, v hodnotě celkem 109 329 493,- Kč

Uvedená pomoc přitom byla ve 24 případech materiální, v 19 případech finanční, v 5 případech záchranná a ve 2 případech expertní.

5.18 Komparace vybraných případů

Pro komparaci byly vybrány případy, které byly zasaženy podobnou mimořádnou událostí. Poskytnutí ZHP ze strany České republiky bylo v obdobné formě záchranné pomoci, a to vysláním odřadů USAR.

Rakousko

V souvislosti s vydatnými dešti ve střední Evropě v srpnu 2002 bylo Rakousko postiženo ničivými povodněmi, které způsobily vážné škody. Nejvíce postiženou rakouskou spolkovou zemí byly Dolní Rakousy. Na základě dohody MZV a MV byla do oblasti měst Gars a Krems vyslána na pomoc při provádění záchranných prací jednotka příslušníků HZS.

Za normálních okolností protéká řekou Kamp v Dolním Rakousku 2 - 6 m³ vody za vteřinu. Po silných přivalových deštích dosáhla její hladina v noci ze středy 7. na čtvrtek 8. srpna 2002 nejvyššího bodu. Řekou protékalo 600 - 800 m³ vody za vteřinu. Dne 10. srpna proto byly na pomoc povodněmi sužovanému Dolnímu Rakousku vyslány z České republiky jednotky HZS kraje Vysočina a Zlínského kraje ve společném odřadu. Jejich úkolem bylo pomáhat tamním záchranářům při odklizení následků povodní, uvolňování koryt řek a další záchranné a likvidační práce. [26]

Výčet techniky vyčleněné pro zásah:

- VEA 1 - Suzuki Vitara
- DA - A 30 + člun Pioneer s motorem
- CAS K 25 - T 815 VVN + gumový člun s motorem
- AV 14 - T 815 6x6
- CAS K 25 - T 815 4x4
- CAS K 25 – LIAZ

- DA - Ford Transit

Vozidla byla vybavena elektrocentrálami včetně osvětlení, kalovými čerpadly, plovoucími čerpadly, řetězovými pilami, rozbrušovačkami, lezeckou výzbrojí a výstrojí. Jednotka o síle 20 mužů s potřebnou technikou pomáhala v Rakousku 6 dnů. [26]

Francie

Jihovýchodní Francii, postihly počátkem prosince 2003 velké povodně, které byly způsobeny přívalovými dešti. Normální průtok řeky Rhony v Arles je 2000 m³/s, při kulminaci řeka dosahovala průtoků 13500 m³/s, což bylo příčinou přetečení protipovodňových hrází řeky a kanálů.

Francie prostřednictvím Evropské komise o pomoc ve formě jednotek s čerpací technikou. Česká republika okamžitě na tuto žádost reagovala a nabídla Francii patnáctičlenný povodňový odřad MV GŘ HZS ČR. Francie nabídku z ČR přijala, a odřad byl následně vypraven. Odřad byl složen z 8 příslušníků HZS hlavního města Prahy a ze 7 příslušníků HZS Královéhradeckého kraje.

Výčet techniky vyčleněné pro zásah:

- 2 x MČS Sigma 400 K1 o výkonu 40 000 l/min

Odřad byl nasazen od 8. do 24. prosince 2003. Každé čerpadlo bylo v činnosti po dobu cca 250 hodin a bylo vyčerpáno přibližně 1 000 000 m³ vody. [68]

Tabulka č. 15 – komparace vybraných případů poskytnuté ZHP. [26] [68]

Místo poskytnutí ZHP	Rakousko	Francie
Období poskytování ZHP	10. 8. - 15. 8. 2002	8. 12. - 24. 12. 2003
Druh MU	Silné bouře - povodně	Vytrvalé deště - povodně
Forma poskytnutí ZHP	Záchranářská - USAR	Záchranářská - USAR
Počet zasahujících	20 příslušníků HZS	15 příslušníků HZS
Doba nasazení	6 dnů	17 dnů
Cena ZHP v Kč	674 000,-	1 718 021,-

5.19 SWOT analýza

Tabulka č. 16 – SWOT analýza poskytování ZHP

STRENGTHS - SILNÉ STRÁNKY	WEAKNESSES - SLABÉ STRÁNKY
Pravidelné poskytování ZHP.	Nízký rozpočet na poskytování ZHP na vládní úrovni.
Aktivní účast na poskytování ZHP v rámci humanitárních orgánů EU a OSN.	Vzdálenost míst, kde se opakovaně realizuje ZHP.
Poskytování všech druhů pomoci.	Nákladná a složitá přeprava ZHP na velké vzdálenosti.
Rychlá reakce na humanitární výzvy.	Omezené možnosti při poskytování expertní a záchranné ZHP.
Stabilní částka v rozpočtu na ZHP s možností navýšení dle aktuálních potřeb.	Byrokratická náročnost při poskytování ZHP větší než 5 mil. Kč.
OPPORTUNITIES – PŘÍLEŽITOSTI	THREATS - HROZBY
Navyšování rozpočtu na ZHP.	Snížení rozpočtu nebo výpadek vyčleňovaných finančních prostředků na poskytování ZHP.
Modernizace techniky a rozšiřování technických prostředků USAR.	Nestabilní politická situace.
Prohlubování znalostí a připravenosti příslušníků HZS a USAR týmů.	Omezené možnosti poskytnutí materiální a expertní ZHP při řešení rozsáhlých MU na území ČR.
Získávání praktických zkušeností z výcvikových a zahraničních humanitárních operací využitelných při dalších zásazích.	

Doporučení k navýšení efektivity poskytování státní zahraniční humanitární pomoci

Z analýzy poskytované pomoci, komparací a zpracované SWOT analýzy bylo stanoveno několik doporučení, vedoucí k efektivnějšímu poskytování této pomoci.

- Pravidelné navyšování rozpočtové kapitoly vyčleněné na poskytování ZHP.
- Střídání příslušníků HZS při humanitárních zásazích.
- Navýšení počtu speciální techniky a počtu osob zabezpečujících konkrétní specializace k provádění mezinárodních záchranných operací.
- Navýšení finančních zdrojů, o jejichž poskytnutí může rozhodovat MZV, ze současných 5 000 000,- Kč na 10 000 000,- Kč.

6. Diskuse

Vyhodnocení práce

Při zpracování bakalářské práce bylo v teoretické části analyzováno, jakým způsobem se Česká republika zapojuje do poskytování zahraniční humanitární pomoci. Byl proveden výklad základních pojmů, vymezení právních norem, a vyčteny typické případy poskytování pomoci.

V praktické části bylo zjištěno, že Česká republika se každoročně podílí na poskytování zahraniční humanitární pomoci. Poskytování této pomoci bylo analyzováno studiem dostupných materiálů a zpráv vydávaných MV GŘ HZS a MZV.

Pomoc ve sledovaném období byla poskytována ve formě materiální, záchranné či expertní, a finanční. Záchranná, či materiální pomoc byla v rámci EU a EHP poskytována nejčastěji v souvislosti s mimořádnými událostmi přírodního charakteru, kde se naskytla jako nejefektivnější. Bezprostřednost a rychlost zásahu, nebo dispozice potřebného materiálu či techniky byla vhodnější než finanční. Oproti tomu finanční pomoc byla realizována v místech s výskytem událostí, kde by humanitární intervence nebyla včasná pro svou vzdálenost, nebo Česká republika nedisponovala potřebnou technikou či materiálem. V tomto případě se jako vhodnější a efektivnější naskytla finanční pomoc. Nelze samozřejmě pominout i ekonomický důsledek poskytnutí finanční humanitární pomoci, protože poskytnuté prostředky postižená strana zakomponuje do své ekonomiky, kdy nakupuje potřebné komodity zpravidla přímo na svém území od místních výrobců a dodavatelů.

Ministerstvo vnitra poskytuje humanitární pomoc do členských států EU a jiných států tvořících Evropský hospodářský prostor. Také rozhoduje o jejím obsahu a formě. Při tom všem úzce spolupracuje s Ministerstvem zahraničních věcí. Ovšem v případě závažnější mimořádné události, kdy by byla potřeba poskytnout humanitární pomoc, jejíž částka by přesahovala 5 000 000,- Kč, nastává problém zmiňovaný ve zpracované SWOT analýze. Rozhodnutí o poskytnutí humanitární pomoci do této výše je v pravomoci ministra zahraničních věcí. O poskytnutí pomoci, kdy by částka tuto hranici přesáhla je potřeba souhlas vlády. Zde tedy vyvstává potenciální problém a možné nebezpečí z prodlení.

Jako jedna ze slabých stránek ve zpracované SWOT analýze byl uveden *nízký rozpočet na poskytování ZHP na vládní úrovni*. Ve srovnání poskytnuté pomoci na vládní úrovni,

s nevládní organizací Člověk v tísni je zřejmý nepoměr. Poskytnutí ZHP z České republiky na vládní úrovni za rok 2014 bylo globálně v hodnotě 83 589 216,- Kč. Oproti tomu nevládní organizace Člověk v tísni za stejné období poskytla pomoc v hodnotě 772 800 000,- Kč.

Během zpracování této práce byli osloveni zástupci GŘ HZS a MZV, zdali je možné poskytnout podrobnější materiály mapující poskytování zahraniční humanitární pomoc za roky 2000 a 2001, potřebné pro zpracování tématu. Odpověď od GŘ HZS byla obdržena ve formě zaslaného příspěvku do ročenky. Tato odpověď svým obsahem bohužel nebyla dostačující pro vytvoření uceleného a objektivního přehledu za tyto roky. Zástupce MZV podobně zaslal pouze souhrnný přehled plánované a skutečně čerpané pomoci. Dle dalšího vyjádření v požadovaném období ještě neexistoval Odbor rozvojové spolupráce a humanitární pomoci MZV a rozpočet na humanitární pomoc byl ad hoc vyčleňován v rámci Všeobecné pokladní správy jako rezerva na humanitární pomoc. Pro analýzu poskytnuté humanitární pomoci za roky tyto roky byly k dispozici pouze kusé materiály, které nebyly dostatečné pro vytvoření objektivního přehledu tak, jako od roku 2002 do roku 2015.

Studiem dostupných materiálů a jejich následným zpracováním do ucelených tabulek bylo zjištěno, že Česká republika rychle reaguje na humanitární výzvy a efektivně přispívá k jejich řešení. Pomoc je poskytována pružně a konkrétně, takže nedochází ke zbytečným prodlením, avšak oproti jiným subjektům poskytujícím ZHP je částka vyčleňovaná na její poskytování nízká.

Vyhodnocení hypotéz

Cílem práce bylo analyzovat, zdali, a jakým způsobem se Česká republika podílí na poskytování zahraniční humanitární pomoci na evropském území. K tomuto cíli byly stanoveny 2 hypotézy.

Hypotéza 1: *„Předpokládá se, že se Česká republika efektivně zapojuje do mezinárodních humanitárních operací v rámci Evropy a Evropského rozvojového prostoru, v rámci kterých je schopna poskytnout jak finanční a materiální, tak i záchrannářskou a expertní humanitární pomoc.“*

Česká republika se pravidelně zapojuje do mezinárodních humanitárních operací v rámci Evropy a Evropského rozvojového prostoru. V rámci této činnosti je připravena poskytnout jak finanční a materiální pomoc, a taktéž i záchrannářskou a expertní.

Finanční pomoc je realizována zejména poskytnutím přímé pomoci postiženému státu, příspěvkem nevládním organizacím, které svou pomoc v místech poskytují, nebo podporou humanitárních projektů, které jsou pravidelně vypisovány. Tyto projekty jsou spolufinancovány MZV do výše 2 000 000,- Kč, za podmínky, že předkladatel projektu se účastní se stejnou výší finančních prostředků.

Materiální a expertní pomoc je v gesci GŘ HZS, kde se na poskytování této pomoci nejvíce podílí specializovaný vyčleněný odřad USAR. Tento odřad poskytuje pomoc ve formě vysílání speciálně vycvičených příslušníků HZS ČR s potřebnou technikou. Dle charakteru záchranných prací je odřad vybavován technickými prostředky z HZS hlavního města Prahy, a HZS Moravskoslezského kraje. V případě potřeby je vyslán na místo mimořádné události expert na řešení daného problému, který je schopen pozitivně přispět ke zlepšení situace, nebo pomoci s přípravou na další podobné mimořádné události.

Při schvalování státního rozpočtu je pravidelně vyčleňována částka v rozpočtové kapitole určená na poskytování zahraniční humanitární pomoci. Ve sledovaném období měla částka vyčleňovaná na poskytování zahraniční humanitární pomoci stoupající tendence, a nyní je od roku 2010 stabilní. Dále byla vzhledem ke globálnímu vývoji několikrát mimořádně navýšena.

Hypotéza byla potvrzena.

Hypotéza 2: *„Přepokládá se, že Česká republika efektivně přispěla a dále přispívá k řešení humanitárních krizí v Evropě.“*

Česká republika efektivně přispěla a dále přispívá k řešení humanitárních krizí v Evropě. Analýzou a komparací poskytnuté ZHP bylo zjištěno, že do některých zemí se poskytuje pomoc opakovaně. Jako nejčastěji postiženou zemi bych příkladně uvedl Gruzii, kde docházelo a zřejmě nadále dochází k humanitárním krizím, které jsou spojeny nejen s naturogenními událostmi, ale jsou spojeny také s činností člověka. Dále se jedná o země, převážně na jihovýchod od České republiky. Obecně lze tedy říci, že Česká republika průměrně poskytuje ZHP do evropských zemí v pěti až deseti případech za rok.

Hypotéza byla potvrzena.

Doporučení

Na základě zpracovaných přehledů a SWOT analýzy v bakalářské práci, byla stanovena 4 doporučení, jejichž účelem je zefektivnění a další rozvoj poskytování zahraniční humanitární pomoci.

Pravidelné navyšování rozpočtové kapitoly vyčleněné na poskytování ZHP je jistě nezbytným krokem. Bezpečnostní situace na evropském kontinentě se během několika let dramaticky změnila, a lze očekávat v souvislosti s migrační vlnou potřebné prostředky na poskytování pomoci. Tato domněnka vyplývá z přehledu poskytnuté humanitární pomoci za rok 2015, kde byla ZHP ve výši 25 973 997,- Kč poskytnuta převážně na pomoc uprchlíkům zasažené válečnými konflikty. V předcházejícím období nebyla zdaleka v takové míře obdobná pomoc Českou republikou realizována.

Střídání příslušníků HZS ČR při humanitárních zásazích je také jistě krokem k efektivnějšímu poskytování zejména záchranné pomoci, protože tito příslušníci získávají zkušenosti, využitelné při dalších zásazích. Nabyté zkušenosti lze využít nejen za hranicemi České republiky při poskytování humanitární pomoci, ale i pro běžnou činnost HZS při zdolávání mimořádných událostí. Zkušenost je totiž nepřenositelná hodnota.

I přesto, že Česká republika je geograficky ve středu Evropy, nebyla v mnoha případech poskytnuta záchranná pomoc, protože dle dostupných materiálů Česká republika nedisponovala potřebnou technikou, nebo by její použití nebylo efektivní. Dále také mohou nastat případy, kdy se sama Česká republika bude potýkat s mimořádnými událostmi, jako tomu bylo například při povodních v roce 2002, a v tu chvíli by mohl nastat nedostatek zdrojů a to jak lidských, tak technických. Proto navýšení počtu speciální techniky a počtu osob zabezpečujících konkrétní specializace k provádění mezinárodních záchranných operací je také správným krokem.

Vzhledem k tomu, že se každoročně navyšuje rozpočet na ZHP je vhodné navýšit i částku, o jejímž poskytnutí může rozhodovat MZV. V současné době při poskytování pomoci v hodnotě nad 5 000 000,- Kč musí rozhodnout vláda, což značně prodlužuje a byrokraticky zatěžuje celý proces poskytování ZHP. Navýšení finančních zdrojů, o jejichž poskytnutí může rozhodovat MZV ze současných 5 000 000,- Kč na 10 000 000,- Kč, by tedy bylo vhodné.

7. Závěr

Bakalářská práce byla zaměřena na poskytování zahraniční humanitární pomoci subjekty z České republiky v rámci Evropy.

Obsahem teoretické části práce bylo vysvětlení základních pojmů, mechanismů poskytování humanitární pomoci a popis jednotlivých subjektů, které tuto pomoc poskytují.

Praktická část byla věnována důkladnému zkoumání jednotlivých případů poskytnuté pomoci ve sledovaném období.

Cílem bakalářské práce bylo přinést ucelený náhled na problematiku poskytování zahraniční humanitární pomoci v rámci Evropy a jejího hospodářského prostoru subjekty z České republiky. Výstupem práce je vytvoření SWOT analýzy, na základě které bylo stanoveno několik doporučení k navýšení efektivity poskytování zahraniční humanitární pomoci Českou republikou. Tato doporučení byla stanovena a následně v diskusi vysvětlena. Po celkovém zpracování lze konstatovat, že Česká republika je připravena poskytovat, a také pravidelně poskytuje zahraniční humanitární pomoc. Každoročně je v rámci státního rozpočtu vyčleňována částka na její poskytování.

Pro dosažení cíle byly stanoveny 2 hypotézy, které se analýzou případů poskytnuté pomoci a následnou komparací potvrdily.

8. Seznam použitých zkratk

EADRCC	Euroatlantické koordinační středisko pro řešení mimořádných událostí
EHP	Evropský hospodářský prostor
ERCC	Středisko pro koordinaci odezvy na mimořádné události Evropské unie
EU	Evropská unie
GŘ HZS ČR	Generální ředitelství hasičského záchranného sboru České republiky
HZS	Hasičský záchranný sbor
IZS	Integrovaný záchranný systém
MAAE	Mezinárodní agentura pro atomovou energii
MV	Ministerstvo vnitra
MZV	Ministerstvo zahraničních věcí
NATO	Severoatlantická aliance
OPIS	Operační a informační středisko
OSN	Organizace spojených národů
UNHCR	Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky
UNOCHA	Úřad pro koordinaci humanitární činnosti
USAR	Vyhledávací a záchranný odřad do obydlených oblastí
WHO	Světová zdravotnická organizace

9. Seznam použité literatury

1. PRINCOVÁ, Květoslava. *Úvod do zahraniční pomoci s důrazem na etiku jejího poskytování*. Olomouc : Caritas - Vyšší odborná škola sociální, 2012. ISBN 978-80-87623-04-6.
2. EXNEROVÁ, Věra. *Globální problémy a rozvojová spolupráce: Témata, o která se lidé zajímají*. Praha : Člověk v tísni, 2005. ISBN 80-86961-00-1.
3. KMOCH, Vladislav. *Humanitární charta a Minimální standardy pro humanitární pomoc*. Praha : Portál, 2003. ISBN 80-7178-865-1.
4. ADAMCOVÁ, Nicol a kol. *Zahraniční rozvojová spolupráce České republiky*. [Online] 2006. ISBN: 80-86506-53-3.
5. Zákon č. 151/2010 Sb. *Zákon o zahraniční rozvojové spolupráci a humanitární pomoci poskytované do zahraničí a o změně souvisejících zákonů*.
6. Zákon č. 239/2000 Sb. *Zákon o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů*.
7. KYSELÁK, Jan. *Humanitární pomoc*. Brno : Univerzita obrany, 2013. ISBN 978-7231-937-4.
8. Ministerstvo zahraničních věcí. *Operační strategie humanitární pomoci ČR na rok 2015*. [Online] 2016. [Citace: 03. 01. 2016.] http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/prirucka_WFP_pro_nevladni_organizace/operacni_strategie_humanitarni_pomoci_cr_6.html.
9. PAZDERKA, Josef. *Varianty. Evropská unie a humanitární pomoc - Učební modul*. [Online] [Citace: 06. 01. 2016.] https://www.varianty.cz/download/docs/110_euromodel-evropska-unie-a-humanitarni-pomoc.pdf.
10. Člověk v tísni - Česká republika. *Humanitární pomoc a obnova*. [Online] [Citace: 12. 01. 2016.] <https://www.clovekv tisni.cz/cs/humanitarni-a-rozvojova-pomoc/humanitarni-pomoc-a-obnova>.
11. Nařízení vlády č. 463/2000 Sb. *Nařízení vlády o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právníckými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva*.
12. USAR.CZ. *Pravidla pro poskytování humanitární pomoci do zahraničí*. [Online] [Citace: 12. 12 2015.] <http://www.usar.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=196>.
13. USAR.CZ. *Vysílání odřadů MV GR HZS do zahraničí*. [Online] [Citace: 12. 12 2016.] <http://www.usar.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=261>.
14. *Bezpečnostní strategie České republiky 2015*. Praha : Ministerstvo zahraničních věcí České republiky, 2015. ISBN 978-80-7441-005-5.

15. *Obranná strategie České republiky*. Praha : Ministerstvo obrany České republiky, 2012. ISBN 978-80-7278-606-0.
16. Správa státních hmotných rezerv. *Systém hospodářských opatření pro krizové stavy*. [Online] [Citace: 06. 03 2016.] http://www.sshr.cz/pro-verejnost/Stranky/system_hospodarskych_opatreni_pro_krizove_stavy.aspx.
17. REKTOŘÍK, Jaroslav a kol. *Krizový management ve veřejné správě*. Praha : Ekopress, 2004. ISBN 80-861-1983-1.
18. PROCHÁZKA, Zdeněk. *Humanitární pomoc v České republice*. Praha : Ministerstvo vnitra - GŘ HZS, 2006. ISBN 80-86640-53-1.
19. Adventist Development and Relief Agency. *ADRA Česká republika*. [Online] [Citace: 18. 12 2015.] <http://www.adra.cz/o-nas>.
20. Charita Česká republika. [Online] [Citace: 21. 12. 2015.] <http://www.charita.cz/jak-pomahame/socialni-a-zdravotni-sluzby/>.
21. *Český červený kříž*. [Online] [Citace: 21. 12 2015.] http://www.cervenýkriz.eu/cz/cz_root.aspx.
22. Medecins sans Frontieres. *Lékaři bez hranic*. [Online] [Citace: 22. 12. 2015.] <http://www.lekari-bez-hranic.cz/cz/o-lekarich-bez-hranic>.
23. VACHULOVÁ, Klára. *Zpráva o zahraniční politice 2000*. Praha : Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2001. ISBN 80-86345-18-1.
24. VACHULOVÁ, Klára. *Zpráva o zahraniční politice 2001*. Praha : Ministerstvo zahraničních věcí ČR, 2002. ISBN 80-86345-24-6.
25. Ministerstvo zahraničních věcí. *Humanitární pomoc ČR poskytnutá do zahraničí v roce 2002*. [Online] 2006. [Citace: 21. 01. 2016.] http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/vyrocní_souhrny_hp/rok_2002.html.
26. USAR.CZ. *Rakouská republika - srpen 2002*. [Online] [Citace: 12. 04. 2016.] <http://www.usar.cz/webmagazine/articles.asp?id=149&idk=317>.
27. *Statistická ročenka 2002 - Česká republika*. Praha : Ministerstvo vnitra - GŘ HZS ČR, 2003.
28. Ministerstvo zahraničních věcí. *Humanitární pomoc ČR poskytnutá do zahraničí v roce 2003*. [Online] 2006. [Citace: 21. 01. 2016.] http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/vyrocní_souhrny_hp/rok_2003.html.
29. *Statistická ročenka 2003 - Česká republika*. Praha : Ministerstvo vnitra - GŘ HZS ČR, 2004.

30. Ministerstvo zahraničních věcí. *Humanitární pomoc ČR poskytnutá do zahraničí v roce 2004*. [Online] 2006. [Citace: 21. 01. 2016.]
http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/vyrocní_souhrny_hp/rok_2004.html.
31. USAR.CZ. *Poskytování humanitární pomoci do zahraničí*. [Online] [Citace: 23. 01. 2016.] <http://www.usar.cz/webmagazine/subcategories.asp?idk=318>.
32. USAR.CZ. *Humanitární pomoc 2004*. [Online] [Citace: 22. 01. 2016.]
<http://www.usar.cz/webmagazine/articles.asp?ida=149&idk=317>.
33. Ministerstvo zahraničních věcí. *Humanitární pomoc ČR poskytnutá do zahraničí v roce 2005*. [Online] 2007. [Citace: 26. 02. 2016.]
http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/vyrocní_souhrny_hp/rok_2005.html.
34. USAR.CZ. *Humanitární pomoc 2005*. [Online] [Citace: 26. 02. 2016.]
<http://www.usar.cz/webmagazine/subcategories.asp?idk=198>.
35. *Statistická ročenka 2005 - Česká republika*. Praha : Ministerstvo vnitra - GŘ HZS ČR, 2006.
36. Ministerstvo zahraničních věcí. *Humanitární pomoc ČR poskytnutá do zahraničí v roce 2006*. [Online] 2007. [Citace: 28. 02. 2016.]
http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/vyrocní_souhrny_hp/rok_2006.html.
37. Ministerstvo zahraničních věcí. *Humanitární pomoc ČR poskytnutá do zahraničí v roce 2007*. [Online] 2008. [Citace: 03. 03. 2016.]
http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/vyrocní_souhrny_hp/rok_2007.html.
38. USAR.CZ. *Albánie a makedonie 2007*. [Online] [Citace: 04. 03. 2016.]
<http://www.usar.cz/webmagazine/subcategories.asp?idk=366>.
39. USAR.CZ. *Humanitární pomoc 2007*. [Online] [Citace: 11. 03. 2016.]
<http://www.usar.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=381>.
40. Ministerstvo zahraničních věcí. *Humanitární pomoc ČR poskytnutá do zahraničí v roce 2008*. [Online] 2009. [Citace: 12. 03. 2016.]
http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/vyrocní_souhrny_hp/rok_2008.html.
41. USAR.CZ. *Albánie 2008*. [Online] [Citace: 13. 03. 2016.]
<http://www.usar.cz/webmagazine/subcategories.asp?idk=373>.
42. USAR.CZ. *Ukrajina a Moldávie*. [Online] [Citace: 12. 03. 2016.]
<http://www.usar.cz/webmagazine/subcategories.asp?idk=387>.
43. USAR.CZ. *Humanitární pomoc 2008*. [Online] [Citace: 12. 03. 2016.]
<http://www.usar.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=399>.

44. Ministerstvo zahraničních věcí. *Humanitární pomoc ČR poskytnutá do zahraničí v roce 2009*. [Online] 2010. [Citace: 13. 03. 2016.]
http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/vyrocní_souhrny_hp/rok_2009.html.
45. USAR.CZ. *Humanitární pomoc 2009*. [Online] [Citace: 15. 03. 2016.]
<http://www.usar.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=408>.
46. *Statistická ročenka 2009 - Česká republika*. Praha : Ministerstvo vnitra - GŘ HZS ČR, 2010.
47. Ministerstvo zahraničních věcí. *Humanitární pomoc ČR poskytnutá do zahraničí v roce 2010*. [Online] 2011. [Citace: 16. 03. 2016.]
http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/vyrocní_souhrny_hp/rok_2010.html.
48. USAR.CZ. *Povodně - Polsko 2010*. [Online] [Citace: 17. 03. 2016.]
<http://www.usar.cz/webmagazine/subcategories.asp?idk=453>.
49. USAR.CZ. *Humanitární pomoc 2010*. [Online] [Citace: 18. 03. 2016.]
<http://www.usar.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=437>.
50. *Statistická ročenka 2010 - Česká republika*. Praha : Ministerstvo vnitra - GŘ HZS ČR, 2011.
51. USAR.CZ. *Humanitární pomoc 2010*. [Online] [Citace: 18. 03. 2016.]
<http://www.usar.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=437>.
52. Ministerstvo zahraničních věcí. *Humanitární pomoc ČR poskytnutá do zahraničí v roce 2011*. [Online] 2012. [Citace: 20. 03. 2016.]
http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/vyrocní_souhrny_hp/rok_2011.html.
53. *Statistická ročenka 2011 - Česká republika*. Praha : Ministerstvo vnitra - GŘ HZS ČR, 2012.
54. *Internetový magazín pro ty, kdo hledají poznání*. [Online] [Citace: 22. 03. 2016.]
<http://gnosis9.net/zemetreseni.php#zemetreseni-2011>.
55. USAR.CZ. *Humanitární pomoc 2011*. [Online] [Citace: 28. 03. 2016.]
<http://www.usar.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=488>.
56. Ministerstvo zahraničních věcí. *Humanitární pomoc ČR poskytnutá do zahraničí v roce 2012*. [Online] 2013. [Citace: 29. 03. 2016.]
http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/vyrocní_souhrny_hp/humanitarni_pomoc_cr_v_roce_2012.html.
57. USAR.CZ. *Humanitární pomoc 2012*. [Online] [Citace: 28. 03. 2016.]
<http://www.usar.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=527>.

58. Ministerstvo zahraničních věcí. *Humanitární pomoc ČR poskytnutá do zahraničí v roce 2013*. [Online] 2014. [Citace: 29. 03. 2016.]
http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/vyrocní_souhrny_hp/humanitarni_pomoc_cr_poskytnuta_do.html.
59. USAR.CZ. *Humanitární pomoc Bulharsku - 2013*. [Online] [Citace: 01. 04. 2016.]
<http://www.usar.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=546>.
60. Ministerstvo zahraničních věcí. *Humanitární pomoc ČR poskytnutá do zahraničí v roce 2014*. [Online] 2015. [Citace: 02. 04. 2016.]
http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/vyrocní_souhrny_hp/humanitarni_pomoc_cr_poskytnuta_do_1.html.
61. *Statistická ročenka 2014 - Česká republika*. Praha : Ministerstvo vnitra - GR ZHS ČR, 2015.
62. USAR.CZ. *Humanitární pomoc 2014*. [Online] [Citace: 03. 04. 2016.]
<http://www.usar.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=561>.
63. USAR.CZ. *Humanitární pomoc Srbsku a Bosně a Hercegovině*. [Online] [Citace: 03. 04. 2016.] <http://www.usar.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=550>.
64. Ministerstvo vnitra. *Informační servis*. [Online] [Citace: 04. 04. 2016.]
<http://www.mvcr.cz/clanek/dalsi-cast-pomoci-stonozkovych-deti-smeruje-do-bulharska.aspx>.
65. Ministerstvo zahraničních věcí. *Humanitární pomoc ČR poskytnutá do zahraničí v roce 2015*. [Online] 2016. [Citace: 07. 04. 2016.]
http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/vyrocní_souhrny_hp/humanitarni_pomoc_cr_poskytnuta_do_2.html.
66. USAR.CZ. *Humanitární pomoc Ukrajině*. [Online] [Citace: 09. 04. 2016.]
http://www.mzv.cz/jnp/cz/zahranicni_vztahy/rozvojova_spoluprace/humanitarni_pomoc/vyrocní_souhrny_hp/humanitarni_pomoc_cr_poskytnuta_do_2.html.
67. USAR.CZ. *Humanitární pomoc Maďarsku*. [Online] [Citace: 10. 04. 2016.]
<http://www.usar.cz/webmagazine/kategorie.asp?idk=565>.
68. USAR.CZ. *Francouzská republika - prosinec 2004*. [Online] [Citace: 12. 04. 2016.]
<http://www.usar.cz/webmagazine/articles.asp?idk=149&idk=318>.
69. Ministerstvo zahraničních věcí. *Seznam platných mezinárodních smluv s Českou republikou*. [Online] [Citace: 10. 05. 2016.]
http://www.mzv.cz/jnp/cz/encyklopedie_statu/evropa/rakousko/smlouvy/index.html.